

02. 05 / 18.30 – регионална дирекция „Архиви“
Варна, ул. „Преслав“ № 52
Тодор Игнатов на 60 години – изложба живопис и сценография

03.05 / 18.30 – галерия „Арт Маркони“, ул „Охрид“ 22
„У дома“ – живопис, скулптура, авторска песен с участието на **Иван Обретенков, Христо Христов, Владимир Стоянов**

04. 05 / 18.30 – галерия „Арт Маркони“, ул „Охрид“ 22
Сакрализацията на дома в литературоведското издание **„Сънища за щастие“** от доц. **Христо Бонджолов**

05. 05 / 18.30 – галерия „Арт Маркони“, ул „Охрид“ 22
Среща с автограф – **гостува поетът Таньо Клисуров**

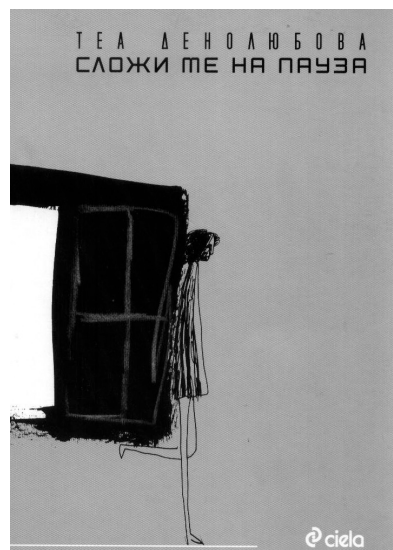
06. 05 / 11.00 – гр. Одрин
Национално честване на Гергьовден – в Одрин гостува Тракийско дружество
„Капитан Петко Войвода“ – Варна

09. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
Паметна вечер за Димитър Ефендулов – учителят, богословът, литературният критик и историк

10. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
20 години вестник „КИЛ“ – стратегия и творчески акценти

КНИГОПИС

Теа Денолюбова,
„Сложи ме на пауза“,
ИК „Сиела“, С., 2010 г.

имах намерение тази вечер да пиша разказ за бяла олющена веранда старо дървено радио гласът на отис рединг мъж облечен в бяла риза с навити ръкави и хубав парфюм щеше да пие джин седнал в люлеещия стол щеше да е разказ за много любов много шепоти много блус пръснат по парапета на верандата излят в хамака но Тя нямаше да дойде затова реших да не пиша проза и да изтрия всичките си намерения

ОБЩИНА ВАРНА / СБП - ВАРНА / РАДИО ВАРНА / ГАЛЕРИЯ „ГРАФИТ“ / ГАЛЕРИЯ „Арт Маркони“ / ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО - ВАРНА / РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ „АРХИВИ“ - ВАРНА

МАЙСКИ САЛОН НА ИЗКУСТВАТА

2 – 31 м а й 2011 година

с покровителството на кмета на Варна **г-н Кирил Йорданов**
и с благословията на Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски Митрополит д-р Кирил

на изданието

11. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
„Представи за българския литературен канон. Книга II“ – с участието на доц. Сава Сивриев, доц. Веселин Панайотов, д-р Ваня Колева

12. 05 / 12.30
Национално поклонение пред паметника на Капитан Петко Войвода

12. 05 / 18.30 – Тракийски дом „Капитан Петко Войвода“
115 години Тракийско дружество във Варна или началото на организирано Тракийско движение в България – музикално-поетичен спектакъл „Тракия свещена и свята“

12. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
Издателство „Славена“ представя посмъртната книга на **Фикри Шукриев „Търся ви насън“**

12. 05 / 18.30 - галерия „Арт Маркони“, ул „Охрид“ 22
„Светлина от Изтока“ – изложба на Емилия Бояджиева

13. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
Литературна вечер на Валери Станков

16. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
„Руската следа“ от София Богословова на български и руски език с подкрепата на Генералното консулство на Руската Федерация – **книга за ролята на руската емиграция в гр. Варна**

17. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
„Православни песнопения“ – концерт на **Хора на свещениците** на Варненска и Великопреславска епархия

18. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65

50 години списание „Простори“ – традиция и новаторство

19. 05 / 18.30 - Арт студио на Радио Варна
„Инвенции и реалност“ – юбилейна изложба,
40 години творческа дейност на Радко Мурзов

19.05 / 19.00 - галерия „Арт Маркони“, ул „Охрид“ 22
Премиера на компактдиска с авторски песни
„Черният пясък“ от Христо Граматиков

21. 05 / 18.30 – гр. Одрин
Национално честване на Св.Св. Константин и Елена – Тракийско дружество „Капитан Петко Войвода“
гостува с концертна програма на църквата „Св.Св. Константин и Елена“ в Одрин

25. 05 / 18.30 – Арт студио на Радио Варна

„40 години Школа по живопис – Варна, с ръководител Радко Мурзов“ – ретроспективна изложба

26. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
Премиера на компактдиска с авторски песни
„Сърдечен ритъм“ от **Димитър Христов**

27. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
Александър Андреев на 60 години – сцена, живот, хоризонти

28. 05 / 18.30 – галерия „Графит“, бул. „Княз Борис“ 65
Света Литургия от Св. Йоан Златоуст, музика Апостол Николаев - Струмски
Премиерно изпълнение на камерен хор „Проект Музика“
с диригент **Валентин Кубратов** и хор-майстор **Димитър Фурнаджиев**

30. 05 / 18.30 – галерия „Арт Маркони“, ул „Охрид“ 22
Среща с автограф гостува поетът и гл. редактор на сп. „Антимовски хан“ **Сашо Серафимов**

31. 05 / 18.30 - галерия „Арт Маркони“, ул „Охрид“ 22
„Слънчево с превалвания“ – изложба живопис на **Павел Митков**

“НИЕ ВИ ОБИЧАМЕ”

изложба-фотография
на **Ирина Лаврентиева**
14 април – 9 май 2011 г.

“Мислим, че галериите са места за предмети. Всъщност те са места за идеи.” – казва Уилард Бойд. Функциите на галерията в живота на съвременното общество е тя постоянно да присъства в публичността и да произвежда тази публичност, т.е. експозиционното пространство осигурява видимост на креативни идеи и личности, и същевременно провокира появата на нови тенденции, формулиране на каузи и различни послания – естетически, социални, екологични и др. Не бива галерията да бъде консервативна и затворена в себе си институция, а точно обратното – важно е да има динамична политика. Това е причината, поради която галерия „Актив Арт“ включи в афиша си изложбата “Ние ви обичаме” на Ирина Лаврентиева. Тя има за цел колкото да покаже фотографското изкуство, толкова и да ангажира хората да се погрижат за бездомните животни. Експозицията включва

около петдесет фотографии с изображения на котки. “Всички ме питат “Защо котки? И толкова много?. Всички котки на снимките са мои. – споделя авторката. - Аз не съм ги купувала, а ги взех от улицата, при това най-болните и най-нещастните котенца. Всяка котка има своя история. Шерри без малко да я

пртегази кола. Чарли падна от високо и си нарани лапичките. През рижавото коте мина една кола. Нелсън беше много болен и си загуби зрението, не вижда с едното око. Две котенца донесохме от Турция , където бяхме на почивка с мъжа ми. Майка им беше убита през нощта и те останаха сами.

И така 27 котки – 27 истории. Но най-важното е тяхната благодарност. Толкова любов и ласки при това абсолютно безкористно, човек трудно може да си представи. Разбира се, те много често се гледат, правят бели, събарят и чупят различни вещи ...Но аз ги научих да ми позират пред фотоапарата и те ми се подчиняват. С една дума с тях е весело и забавно.

А целта на моята изложба е такава. Ако поне един, двама човека след посещение на изложбата ми не подминат бездомно коте с безразличие, а го вземат, стоплят, дадат малко мляко, мисля, че не само ще станат притежатели на едно предано същество, но техните сърца ще се напълнят с още повече любов и нежност.”

Ирина Лаврентиева е родена в Москва през 1950 г. Завършила е Московският Технологичен Институт и Академия по право. По образование е юрист. В семейството с фотография се е занимавал баща ѝ. В семейната ѝ среда винаги е имало много картини и снимки. С фотография е започнала да се занимава преди три години.

20 ГОДИНИ СДРУЖЕНИЕ НА ПИСАТЕЛИТЕ – ВАРНА ПОЕТИ, КОИТО ВЕЧЕ НЕ СА СРЕД НАС

ИВАН ТРОЯНСКИ

БАЛАДА, РОДЕНА ВНЕЗАПНО

Аз те моля, помни ме,
запомни ме задълго.
Не зови ме по име,
призовавай ме мълком.

Аз ще идвам при тебе
като вятър далечен,
като облак вълшебен
в позлатената вечер.

Всяка вечер ще идвам,
щом притвориш клепащи
и със тебе ще литвам
в синевата на здрача.

Ще се вдигнем високо –
в планините призвездни,
ще се спуснем дълбоко –
до подморските бездни.

Аз те моля, помни ме,
аз ще идвам при тебе
като вятър без име,
като облак вълшебен.

Твойто чело пламтящо
с весел полъх ще галя,
а с роса ще разхлаждам
твойте устни печални.

И все наши ще бъдат
тези нощи безкрайни,
тези нощи – отвъде,
зад най-тайните тайни.

Ако някоя вечер
няма вятър, ни облак,
ти тръгни надалече
по алеята топла.

И върви, докогато
стигнеш кестен разлистен.
Той таи във листата
капки нежни и бистри.

Едно клонче разтръскай –
като лъх да повее
и лицето ти с пръски
от роса да облее.

И под твоите ресници
ще останат накрая
като малки искрици
капки две да сияят.

НИКОЛА ИЛИЕВ

В живота няма полети случайни,
а всеки полет е една молитва.
И всащност в нещо ново се надниква.
Не съществуват полети случайни.

Не съществуват полети случайни,
че те браздят живота на сърцето.
И отразени, пътищата светят.
В живота няма полети случайни.

Не съществуват полети случайни,
защото те са синове на риска.
Да пробвам, значи силно съм го искал.
Така че няма полети случайни.

Дори да има полети случайни,
знай – всеки полет е една реликва.
Душа го ражда и го предизвиква.
В живота няма полети случайни.

ИВАН МАНОЛОВ

КРАЯТ НА МИТОВЕТЕ

Паяче от тъгла, където
слънчевият лъч ще се обеси,
не тегли отчаяно вължето,
щом сълзата тръгва по отвеса.

В нея няма болка осъзната,
нито тлеещ зов за съпротива.
Виж на пеперудите крилата
въздухът полека как изпива.

Мрежите напразно ще останат
да висят сред битието пусто -
нисък и опушен е таванът
на провинциалното изкуство.

И в стъклата мътни се люлее
хоризонт с подпалено ветрило.
Ние с теб сме пътници на кея,
махачи след кораба унило.

А зад нас навсякъде е суша
и лежат вълните вкаменени.
Полисът, вкопан в земята, слуша
песента на морските сирени.

Преобръща тъмнината вечер
смляната от вахти градска стража,
но не идва никой отдалече
подвизите свои да разкаже.

И брега безпомощен владеят
приливи от пясъци и миди.
Знаем, че Язон е спал с Медея,
а не помним пътя за Колхида.

МИХАИЛ МИХАЙЛОВСКИ

Когато гроздето узрява, виното го чака,
тъй както всеки изгрев чака мрака...
Тъй както пътем своя стих си пиша,
аз утре вече може да не дишам.

Така си мисля: колко всичко струва,
поклона на подлеца, отминалата буря,
това, че грозде зрее, бъчвите се пукат,
то значи есен е. И пак звъни капчука!

АТАНАС СТОЕВ

МАМА СЕ КЪПЕ

И в очите на спомена - пяна, а в зъбите -
пясък!
Като чужд в мойта къща на детството
влизам.
Позатулени, празните дрехи на татко -
пак ме сепват от тъгла с близост.

А в килерчето - дето го миha и плакаха -
виждам
над коритото сгърбена - мама се къпе!!!
И потъва засрамена в мен паметта ми
и назад, и назад заотстъпва...

Тази шия, ръцете, гърдите и мишците едри,
под коравата вълнена дреха лежали,
зървам само за миг и смутено се питам:
„Мамо, мамо, кога остаряла си?“

И бълбука главата от свян, от любов и от
мъка...
Някой трябва пак чиста вода да налее,
та косите си тя да изплакне от пияната
и лицето добро да изгрее.

Пука-пука в ушите сапунка, очите ми парят
и водата отново е страшно гореща;
а пък аз - пред коритото - свит на колене,
под полата на мама заклещен...

Казвам... мама се къпе! И вкъщи е толкова
светло...
Но сред парата татко явява се бледен
и избърсва с ръка огледалото потно -
както някога да се огледат!

ВЛАДИМИР ЛЕВКОВ

В СРЕДАТА НА ПЪТЯ

На Гриша Трифонов

Не посадиш ли сам поне едно дръвче,
нахалост- казват- си живял до края си.
Прерових толкова земя, а ето че
дали посях дръвче до днес- не зная.

За злато може да съм ръфал тази гръд,
за гроб да съм я рил на път към славата...
И ето че дръвчето в моя самосъд
е вече обвинение без давност.

О, как ще се пречисти в мене мисълта
от всичките измами по наследство?
Не ни прощава средствата целта,
защото и самата тя е средство!

След толкова живот- един- едничък шанс-
в дръвче да се превърнеш най- накрая.
И тъй, до пояс в тъмното пространство,
да раснеш и към, към рая.

АВРАМ АВРАМОВ

КЪМ ПОТОМЪКА

Ти, който ще дойдеш след мене,
влез в моя дом, съграден от хули вилнели.
... И не питай съседите как съм живял.
Раздухай огнището, на което съм се грял
в летните нощи; в дните – измамен
от деди и приятели... но не и ограбен.
Ако в бързината съм нещо забравил,
скрий го от любопитната клюка и врява.
Ако има листа с недописани стихове,
не ги късай – това са отломки от мигове,
с които ти също трябва да спориш;
да убедиш недоверчивите хора,
че съм вярвал и в тях, и в поетия път.
Ако навън пак лястовици тревожно
кръжат,
Изпъди от гнездата им лошите сънища
И ще бъде опазено твоето и другото
Бъдеще.
А решиш ли все пак някой ден
да напуснеш дома ми – зъл или огорчен, -
не заключвай вратата... Нека отворена зее.
... Все някой друг след време ще влезе...

АТАНАС КОЕВ

МУРГАВО СЛЪНЦЕ

Всичко може да се случи в тази прашна
равнина.
Да те сепнат – в краен случай – бързи
стъпки на жена...
Под опънатата дреха обли колена сноват
и напират весел дявол в целомъдрената гръд.

Добре вятърът да духа с триста километра в
час –
триста ручая бълбукат във дълбокия ѝ глас.
Слънцето да е с превръзка от изкуствена
мъгла –
като слънце ще те греят мургавите колена.

И ти идва да забравиш всичко друго в този
ден:
кой те е продавал вчера, кой от теб е
провален...
Само в сребърното було на дъждовния ѝ
смях
да потъваш, да се губиш – и да не усещаш
страх.

Господи, нима от глина Ти човека Си
създал?
И нима подир година пак ще се превърна в
кал?
И защо е тази луда надпревара всеки ден –
кой да бъде победител, кой да бъде
победен?...

Трийсет сребърника дрънват всеки месец в
моя влог –
трийсет пълни дни. По трийсет. И по
трийсет. Цял живот.
Но човекът е надежда... Нужно му е след
дъжда
две слънца да го огряват. Всичко друго е
лъжа...

САВКО САВОВ

* * *

ОТДАВНА ВЕЧЕ НИКОГО НЕ ЧАКАМ

и телефонът вече не звъни.
С покоя тих разтварям се във мрака
и разсъбличам бледните Луни.

А с толкова любов ме те дариха,
със толкова безумства и лъчи,
и тайствени пътечки ми разкриха
със търсеци и викащи очи...

Сега съм пътник на самотна гара
и всички влакове съм изгървал -
не чакам, и не търся, и не вярвам -
по разписание не съм живял.

И може би Луната пак е бледна,
и може би съм старият хлапак,
но слизайки на гарата последна,
усмихвам се на първия си влак.

ХРИСТО GERMANOV

* * *

В душата си усещам тласък,
във който има Божи пръст.

Изхвърля ме до небесата
с безсмъртните да меря ръст...

За живите не съм предтеча,
но още нося своя кръст...

Осъмвам с болката, а вечер
повтарям чутото веднаж

“Ако на нещо си обречен,
смъртта измерва твоя ръст!”

НЕДЕЛЧО ВИТАНОВ

ТО

Разбира се, че То си съществува,
живее То у всекиго от нас...
И нека Стивън Кинг не се надува –
отдавна се познавам с него аз.

Това човече още като малък
ме пристрасти към вечните пороци
и за това, че днес съм грешник жалък,
То има пръст със своите уроци.

Така го мразя! Иде ми на части
да го разкъсам, има и защо:
за моите неуспехи и нещастия
причината е То и само То.

Но То ми знае нрава и понеже
жени не бия даже и с цветя,
захвърли клоунските си одежди
и се превъплати във Тя.

От стр. 1

учредители.

Няма да забравя ранната пролет на 1990 г., когато Троянски ме повика за да поговорим по осенилата го идея и да потърси подкрепата ми за нея. Още отговаряше за преводачите във Варна, за което ползваше една стаичка на малкото площадче до Арменската църква в града. Стаичката всъщност беше преграденото високо пространство на бивш магазин. До нея се отиваше по едни дървени стълби. Изправен, човек стигаше тавана на стаята, толкова беше мъничка и ниска, но прозорецът, тръгващ от пода, създаваше измамната представа за пространство и позволяваше целият живот от малкото, но много оживено площадче да нахлува вътре и, както самия Троянски отбелязваше, да прави живота просторен. Или може би самият Троянски създаваше тази представа, защото беше "просторен" човек, с широк поглед, широки житейски възгледи и великолепно чувство за хумор. Това, че имаше юридическо образование съвсем улесни идеята му. Всички съпричастни с нея, по стар навик, оставихме основно

ството, а вероятно и обсебването на самата сграда от нароилите се имуществени апетити на избуялите знайни и незнайни херой на прехода, както в суматохата това се случи с Дома на фолклориста. Нали беше време на раздържавяване и предявяване на невероятни претенции за какво ли не, а собствеността на сградата дълго тънеше в неизвестност. Никой не знаеше чия е. Години на ред ние изживяхме страха да не се появят реституционни искания към нея, на които по никакъв начин не можехме да се противопоставим както постъпвахме с останалите претенденти към имота. Едва към края на 1990 година стана ясно, че красивата сграда на ул. "Крали Марко" 11, проектирана във възрожденски стил от талантливия архитект Камен Горанов, е държавна собственост, макар че и този факт е спорен, защото изграждането и е станало със средства от самооблагането. Но това са подробности от пейзажа. Демократичния. По-важното е, че нашето присъствие в сградата респектирало всеки нездрав интерес към нея и местните управи, независимо от политическия им цвят, имаха своето оправда-

разделно време, ни ръководеше. Той наложи един дух на консенсус и толерантност помежду ни и неговият стил бе съзнателно копиран и пренесено като поведение от новите председатели и ръководства на организацията. Нещо повече: бившите членове на Дружеството приемахме в новоучреденото Сдружение без да се спазват уставните изисквания това да се случва на общо събрание и с избор. Който пожелаеши ставаше наш член по право и постепенно към нас се преля болшинството от членовете на старото Дружество. И тези, които в началото се колебаеха да сторят това. Нямаше, както се казва, конфликт на интереси. Те бяха едни, общи: творците да се подкрепят, а духовността във Варна да се развива.

Разбира се допускахме и грешки. Имаше хора, които виждаха смисъла на съществуването ни като организация и издание единствено или предимно в обгрижване на тяхното лично творчество и творческа персона и ако "Азът" им не присъстваше някъде, се сърдеха много и с поведението си демотивираха безкорист-

ПО ДЕЛАТА ЩЕ НИ ПОЗНАЕТЕ

той да движи проблема по изготвяне на устава и регистрирането на самата организация. Е, може би не всички. Троянски имаше доста технически помощници за осъществяване на делото, като например писателя Панчо Недев, но аз не бях от тях. В центъра на вниманието ми тогава бяха други проблеми – политически и те основно поглъщаха времето ми.

Естествено не почвахме на празно поле. Преди нас съществуваше официозното Дружество на писателите към СБП, което състоялите се събития обезсмислиха организационно и то се саморазпусна. Всъщност думата саморазпусна не е точна. Беше принудено да стори това, защото СБП с официално писмо се отказа от своите подразделения в страната, а ние бяхме тяхно подразделение. Ситуацията ни изненада. Започнаха едни драматични събрания, обсъждания в духа на "что делат", показни напушания на организацията със съответните писмени декларации, обвинения към някои от членовете на действащото до момента ръководство за самоуправство, снемане на доверие от тях, както и други емоционални актове, които доведоха до този край. Оставаше обаче Домът на писателя, граден специално за покрив на творците от Варна, за техен клуб, който не само ги приютяваше през годините, но и осигуряваше възможност за извятие им в своя красив камерен салон. Домът предлагаше удобства. Беше обзаведен. Имаше бюра, столове, дори хладилник и пиано.Всичко необходимо за един пълнокръвен организационен и творчески живот. Нашето бързо настаняване там (или неизлизане) осуети подхвърлянето му на произвола на съдбата, разграбване на имуще-

ние да отбиват собственически мераци и претенции на отделни личности и организации с аргумент, че сградата се стопанисва от НОВОУЧРЕДЕНАТА НЕЗАВИСИМА ТВОРЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ "СДРУЖЕНИЕ НА ПИСАТЕЛИТЕ" - ВАРНА. А по онова време думата независим(а)-о, което означаваше гражданска, а не казионна, респектирало много. От старото Дружество ние наследихме организационен и емоционален опит, авторитет и една добра културна традиция. Приятелства по творчески интереси и възгледи също. Нали доста от нас бяхме членове на старата организация.. Не случайно през годините винаги сме намирали начини и поводи да отбелязваме яркото творческо присъствие на много събратя по перо, както и техни годишнини независимо, че те не са се присъединили към нас или по един или друг повод са ни напуснали във времето.

Та забравя ли се и как може да бъде отречено общественото поведение до 10 ноември на един поет като Кольо Севов например. Той беше непрекъснато движение, човек, който не познаваше покоя и с поведението си остави дия в културния и обществен живот на града. Дълго ръководеше дружествените дела като председател и направи много за издигане авторитета на пишещите от Варна и интереса към литературата изобщо. Негова например беше идеята за създаване на "Театър на поезията" във Варна. На сцената на този театър варненци преживяха незабравими мигове от срещите си с големи български и световни поетични имена. Или присъствието на великолепния писател Никола Радев, който макар и за кратко, но в много сложно и политически

ните усилия на останалите. Други преекспонираха собствения си талант и се изживяваха като нобелисти с което дразнеха колегите си. Случваше се да прехвъркват искри между различни творчески индивидуалности, размяна на хапливости, но нали това ражда писателския фолклор – доказателство, че се е водил и води истински творчески живот. Той допуска кавги, литературни нападки или бохемски прояви, които оцветяват писателското и градско ежедневие. Но времето в което битуваше шеговитата приказка за невъзможността да срещнеш варненски писатели да се движат по един и същ тротоар, защото не могат да се понасят, отдавна беше отминало.

Много, много са събитията който Сдружение на писателите Варна сътвори през тези двадесет години от своето съществуване. Трудно е да бъдат описани всичките, но резултатът е видимо: възрожденската къща на ул."Крали Марко" 11 стана средище на богат културен живот в града ,превърна се в истинко духовно огнище. Благодарение на всички членове на организацията Без изключение. Затова никак не е високопарно като определяме съществуването ни , творческия и организационен живот които водехме през изминалите години като МИСИОНЕРСТВО. Както и да го гледаме, оценяваме или критикуваме днес, по същество то е такова. Затова със самочувствие можем да заключим с думите на поета Димитър Стойчев: всеки може да ни газе / и са ни газили в годините/, но никой не може да ни прескочи. Нас ни има, съществуваме, ние - СДРУЖЕНИЕ НА ПИСАТЕРИТЕ- ВАРНА и по делата ще ни познаете.

ГЕОРГИ ВЕНИН

ПЪРВИЯТ БЪЛГАРСКИ ХУДОЖНИК ФАНТАСТ

Светът на/според Стефан Лефтеров 65 години след рождението му

Тази изложба озонира фойето на Машинния факултет в ТУ – Варна, само седмица. Нещо в 20-ината платна притегляше хората като Нютонови ябълки, но и превръщаше брауновото им движение в жукаща пчелна мисия: картините бяха като цветя, които чакаха прашецът им да бъде разнесен в селенията на жадните за бъдеще души.

Преди да подхванем сухите „данни“, изповядвам и две изкушения, чиито коренчета пося в мен изложбата „Магия на фантазията“.

Първо – изкушението да нарека Стефан Лефтеров не както в прецизното заглавие по-горе, а – „фантастичен художник“.

Второ – изкушението да си играя на любимата му математика, да я „офантазма“ с окулт(ур)ната нумерология и да сведа 65-годишнината от рождението му до сбора на съставлящите я цифри, който в езотериката се смята за „царствено“ число: 11.

Изложбата бе открита на 3 ноември 2010 г. като възпоменание за културния принос на нейния автор.

Един от присъстващите след дни емоционално написа: „Някога Алеко Константинов беше рекъл: „Невероятно, но факт! Сто души на Черни връх!“ Аз бих казал: „Невероятно, но факт! Сто души на художествена изложба днес!“

На 6 ноември видеоматериал за нея бе излъчен в обедната новинарска емисия на БНТ.

За организиране на събитието действаше инициативен комитет начело с почетния председател доц. д-р Овид Фархи. „Идеолог“ за случването на това начинание бе гл. ас. д-р Цветанка Ковачева.

А на финала на това събитие синът на художника Стоян обяви клетвено пред всички, че ще продължи пътя на баща си към един по-добър свят. И че иска да учи изобразително изкуство в Япония – там, където баща му получи световно признание.

Стефан Лефтеров е роден на 21 октомври 1945 г. в с. Драгижево, Велико-Търновско. Завършва средното си образование в Професионалната гимназия по горско стопанство и дървообработване "Николай Хайтов" – Варна. Две години е студент във ВМЕИ – Варна, но поради големия си интерес към физиката и математиката през 1966 г. се прехвърля във Физическия факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“. Дипломира се като физик педагог, с втора специалност математика. Учителства 4 години в гимназия в гр. Дългопол. През 1974 г. постъпва в катедра „Математика“ на ВМЕИ – Варна, където работи до края на живота си през 1992 г.

През това време е завладян от фантазията и багрите, или... от фантазията на багрите.

За своето привидно раздвоение между двата универсални езици – на цифрите и на цветовете, той казва: „За мен математиката е средство за постигане на вътрешна хармония след запъхтяното надбягване с багрите. Равномерното дишане на математическите формули е една полезна смяна на ритъма, полезна по всъщност често бавна и мъчителна. Има периоди, когато забравям, че съм рисувал, а има и такива, когато забравям, че

съм математик.“

...Преди 40 години светът живее с идеите на юбилейното изложение ЕКСПО-70 в Осака, Япония. Японската телевизия излъчва и световния симпозиум на фантастите, провеждан в рамките на изложението. И първото нещо, което зрителите по света виждат като фон в студиото, е картината „Транспортът на бъдещето“. Неин автор е преподавателят във варненския Технически университет, 25-годишният тогава Стефан Лефтеров.

Преди 18 години той изписва последни уравнения пред студентите си. И неочаквано се прощава с тях, с близки и любими, за да се отправи към световите на фантазните си космически видения. Опиянен от мистиката на числата и на пространствата, Стефан вече е пресъздал в 400 великолепни творби загадъчни светове и сякаш е призован от тях. С живописните си платна „Вселенополис“, „Утро в Астроград“, „Космодром край езерото“, „Ксенон от Андромеда“, с поредицата „Симфония за сините слънца“ Лефтеров далеч надскача границите на университета, град и родина, за да дири място сред най-изявените световни майстори на палитрата. Много от картините му се намират в частни колекции в Англия, Германия, Белгия; появяват се на 7 самостоятелни наши и международни изложби. А на Европейския конгрес на фантастите през 1988 г. в Будапеща получава награда за цялостен принос.

Като пръв български художник фантаст Стефан Лефтеров логично прави и първата в България изложба с фантастична живопис през 1964 г. Въпреки че по това време подобни картини са извън притежите канони. На Стефан му е отказано да излага картините си на годишните изложби, организирани от Съюза на българските художници, затова той излага голяма част от творбите си във Варненската обсерватория. През годините на яростна борба срещу „субективизма в изкуството“; партийни началници често привикват младия художник и го поучават да преосмисли естетическите си възгледи.

Лефтеров е пръв и в други „фантастически“ изяви: пръв във Варна основава клуб по фантастика и прогностика, наречен „Андромеда“, и е несменяем негов председател.

В същото време той вече е признато име в средите на световни художници от жанра, защото изпреварва мнозина популярни западни художници, които тогава ни заливаха с дракони, пищни красавици и грозни антихуманоиди.

ЕМИЛ ИВАНОВ е роден на 3 март 1957 г. в гр Варна. Живя и твори в родния си град. На 17 март тази година се навърши една година от неговата кончина.

Времето се движеше с шеметна скорост. Още чувам стъпките му, гласа му... Сякаш всеки момент ще се появи на вратата, ще почука, да ми донесе в. „КИЛ” или на път за колхозния пазар. Набързо споделяше мнението си за отпечатаните стихотворения в броя, пожелавахе ми приятен ден и тихо се отдалечавахе. Друг път искаше чаща студена вода и после ми благодариеше дълго...

Познавахме се от много години. Винаги ми е правила впечатление неговата памет. Бих казал – феноменална. Знаеше безброй стихотворения от варненски автори; познаваше не само нашата, но и световната литература. Цитираше произведения на стотици автори по памет. Това богатство от познания му даваше увереност и стимул за писане на поезия. Владееше стихотворното майсторство до съвършенство. А неговият огромен талант би задоволил и най-изтънчения вкус.

Издаде две стихосбирки: „Далечни кръстове” през 1994 г. и „Блуждаещи присъствия” – 2008 г. Творчеството му ще остави дълбока следа в нашата поезия, а името му ще живее дълго.

ДА СИ СПОМНИМ

ЕМИЛ ИВАНОВ

КРАТЪК СПОМЕН

За тебе имам кратък спомен аз: таванска стая и една китара и твой образ, който все догаря във залеза пред цветния перваз. И оня лек и уморен рефрен, че нищо в нас не може да се случи, че жертва сме на глупавия случай, повел жената в теб, мъжа – във мен...

За тебе имам кратък спомен аз... Ала сега, след толкова години, все повече не мога да отмина таванска стая и китарен глас. Капризност на съдбата ли?... Не знам. Ирония на случая?... Едва ли. Където в спомена не сме живяли, в мечтите си след туй живеем там.

КОПАЕНЕ НА КЛАДЕНЕЦ

Небето, може би от горда скръб, със седмици преглъща си сълзите. Мълчи земята със напукан гръб, пощада молят даже и тревите.

Далечно е небето за молби – докато стигнат, всичко ще загине. И стиснал зъби, ти греби, греби кафява пръст вместо милостиня...

Дали ще бъде твой труд щастлив? Кръгът над тебе гледа еднооко, учуден от това, че ти си жив, а спускаш се пет гроба надълбоко.

Но горе шумно жегата пълзи – И стрък, и птица падат покосени... Единствено до земните сълзи ако достигнеш, те ще са спасени.

ОТИДОХА СИ РАНО

Отидоха си рано от света най-близките ми хора – нямах време да се науча сам да съм баща на истини достойни и големи.

Върхът възвишен, който бях избрал, надвисна див и ням над самотата: побягнах аз – скръбта неотстоял – към мъртвите, преминали оттатък.

Но устрема, където впрегнах бях на мислите отчаяни конете, внезапно се разби пред оня страх, от който ослепява и сърцето.

Душата ми от болка изкрещя и към света се втурна пак безумно, ала усещах как във паметта покълват засадени живи думи...

Сега вървя, вгълбен в онази власт, с която над смъртта животът свети. Те, мъртвите, са корени във нас, за да расте духът към върховете!

Бележка и подбор на стихотворенията СИМЕОН ИЛИЕВ

ГЕОРГИ ХОДЖЕВ

СТИХОВЕ С ЦВЕТА НА СТАРО ЗЛАТО

Те в скорошната зима –
на смъртта –
неотлетели птици ще са вече...
Емил Иванов

Макар въвн от замисъла и текста на конкретното стихотворение, това, казано от покойния поет, съответства по утвърдителен начин на неговия стил, стремеж към онази чиста, без маниерничене поезия, роде-на в рамките на критерия за истинност – поезия, осмислена от съществуването и съдбата. Малко са поетите, виждащи себе си като „смъртни”, без спасение, с едно предчувствие за отвъдното и настойчив порив за творчество, преживян като „повик за битие”, както казват философите екзистенциалисти.

Когато чета неговите стихове, особено в последната му стихосбирка, аз съм напълно

уверен, че тези негови „неотлетели птици” ще продължат своя не-състоял се полет и отвъд смъртта. Със земните неща, с природата на човека, с всичко онова, което предполага едно безкрайно сливане и едновременно с това различаване, поетът Емил Иванов непрекъснато твори с чистата цел към един отдавна отишъл си свят на забравени поети.

Стремежът му към поезията, такава, каквато е, всъщност предполага поетът да е „върх леден в самота”... Точно това предизвика мнозина негови събратя, още докато беше жив, погрешно да го обявяват за епигон на символизма, за човек извън съвремието.

В контекста на нашето време, нямам предвид последните двайсет години, а много повече, така обичани от социопати-социолози и всяка една измет, изплувала

като мръсна пяна от дъното на идиотизма на нашето време, този поет имаше възможност да каже много повече от всичко казано от него, но както бе казал друг един поет, толкова различен от него, на другия полюс „мечтаното бе в кръчми отменено”. Така от начина на съществуване на поета се ражда неговата есенция и опит. Живял в едно постоянно затъмняване на истината, той по абсолютно абсурден за съвремието начин, търси със своя талант едно убежище на истината за поезията, било от великите поети в началото на миналия век, било в съзвучията, преведени, доколкото може да бъдат преведени съзвучията в поезията на Бодлер.

Тук някои критици, не виждащи по-далеч от пъпа си, „комунистически исихасти” биха започнали да изреждат глупости за „формализма”, за „бягство от

действителността”, изрази с които са закърмени в лоното на шейсетгодишното псевдо-образование на хранилката държава. Но истината е това, което е.

Спирайки тук за малко, ще трябва да цитирам другото убежище от самотата на Емил. Бог. Казвайки това, което мисли за другите поети преди него, той се слива с този хор:

Със обич – в стиховете –
пред света
ще греят златно вашите заслуги.
Въздишките **ни** Бог единствен чуги –
за вас ще молим после вечността...

Съвременният поет и неговото „убежище”. Неимоверната воля на Емил трябва да наречем „воля за убежище”. От тук и неговия изказ в тези стихове с „цвета на старо злато”. Та малко ли е да се пребориш с безразличието, с без-

разсъдството със „правилата” и „нѐ-правилата” на системата и нейната чиновническа удачност? Дори, когато и системата отсъства...

Тогава поетът надмогва себе си. Достига това, което малцина са достигнали.

И тук вече той има неимоверната сила да каже нещо, което в българската поезия, поне на мен не е известно, не е казвано с такава сила и откровеност:

В съпното око се прицели –
като него съпя е съдбата!...

Не, не искам да правя помен на моя приятел Емил. Но това съществуване, което го задържаше в нашия непредвидим свят, го издигна над сивотата, тщеславието, трафаретните образи и обичайните клишета, над битието на обикновения човек.

ЛИДИЯ КОВАЧЕВА

СПОМЕН ЗА ЕМИЛ ИВАНОВ

Говорейки за Емил Иванов, не трябва да пестим суперлативите. Той беше човек и поет с главни букви. Беше с богата ерудиция и с изключителен творчески потенциал. Беше витруоз на поетичното слово. Изпод неговото талантливо перо словото послушно приемаше формата, която той целеше да му придаде, при това с огромно въздействие върху читателя/слушателя. Имаш чувство, че мислите му текат в ритми.

Споделяше дори и с малко познати хора знанията си в об-

ластта на поезията, позовавайки се на литературни образци от класици и на не толкова известни поети, рецитирайки със заразителен патос техните творби.

От него научих някои неща от теория на литературата, покрай които мимоходом сме минали през студентските си години, но с изключително значение като знания на един творец. Например прочитът на една творба по огледалния метод, т.е. едно стихотворение, прочетено от първия стих до последния, както и обратно –

от последния стих до първия да запазва смисъла си като цяло и логическата връзка между стиховете.

Ще споделя и следния интересен случай, в който и аз бях участничка. Бяхме с Емил Иванов на гости у поета Веселин Маринов. Когато пристигнахме в дома му, той провеждаше делова среща с млада варненска поетеса, във връзка с предстоящото издаване на първата ѝ стихосбирка. Като приключи деловата част, Емил Иванов предложи да напишем

четиримата едно „блиц” стихотворение. Този факт ме притесни и особено ме затрудни. Не бях се включвала в подобно нещо. Като се има предвид, че много умувам над всеки мой стих и детайл в стремежа си да бъда перфекционистка, не можех да се съобразя с ограниченото време за размисъл. Това ме наведе на мисълта, че имам още неща за овладяване като бързина при оформяне на стиха, за да бъда в крак с другите и с времето, което непрекъснато ни подлага на изпитания.

Емил Иванов притежаваше и забележително чувство за хумор. Вземаше на подбив както обществения, така и собствените си недостатъци.

Живееше в крайна мизерия, но беше духовно богат! Уви, в България талантливите хора са най-засегнати от кризата, живеят в немотия и умират твърде рано, а управляващите не правят нищо, за да променят този факт. Питам се – с какво духовно богатите личности са заслужили такава „награда”?!

ЩУРЕЦ И МРАВКА

Днес Калинката е булка и Щурчо се е запътил към ритуалната сянка, без свирня сватба не бива, без него няма как да минат. Тъй вярва той и весело свирука, ама Баба Мравка има съвсем друга представа за нещата на живота. Причаква го тя на пътеката и пита уж загрижено:

-А когато сняг забръска, що ще правиш ти зимъска?

Признава Щурчо, *срам не срам*, ще си изпроси от нея няколко зрънца. Бабата това и чака, външното ѝ благодушие изчезва яко дим, не иска на вратата ѝ да висят просяци и бърза да превари молбата му:

-Аз пък няма да ти дам, гиди дърти мързелан.

Този класически диалог е отразен от Езоп, Лафонтен, Крилов, Петко Р. Славейков – други не си спомням, но авторитетът на споменатите е достатъчна гаранция за важността на въпроса. Всички те използват един или друг вариант на разговора между двете насекоми и бистрят вечната човешка тема за животелната сила на труда и обречеността на мързеливите.

Вечността на тази алегория говори в полза на нейната красота, но дали тя е правдива? Не съм уверен и затуй представям на съда на читателя едно питане: Кой и с какво право противопоставя *свирнята* на *труда*? Лично аз не мога да свира ни на гусла, ни на гайда, но съм уверен: свирнята също е труд, при това далеч по-сложен от събирането на зрънца и мъкненето на сламки. Това е уж очевидно, но ни привикват още с детските книжки да тачим прегърбената от труд баба. Към щуреца пък се отнасяме с пренебрежение; вярно е, симпатичен ни е с веселия си нрав, но почитани баснописци го обвиняват в безхаберие, как да го уважаваме.

Минава ми през ума още едно сравнение – мравката примъква егоистично в тъмни подземия зрънца само за семейството си, показно влачи сламки седем пъти по-дълги от нея, ще ѝ се хора и писатели да забележат нейното трудолюбие. Щурецът пък весели безплатно и без принуда всички живинки по полета и градинки, потулил се е между зелените треви и никой не го вижда в зелените му дрешки. Защо пък останалите твари да не му отделят през зимата по някое и друго зрънце, нали цяло лято за тях свирука!

И църквата изповяда подобни басни: *Човек е създаден да се труди, както птичката да лети*. Красиво казано, ама е недоизказано – та нали и слепият ще види, че хвърковатите са освободени от трудова повинност! И те, като щуреца, *ни сеят, ни жънат*, по

цял ден чуруликат, а Бог се грижи за техните нужди. Ама към тях упреци няма.

Ние сме май единствени в живия свят, които са осъдени да се грижат за собствените си нужди; дали защото сме подобни Нему? Няма спор, без *труд* животът би бил още по-*труден*, на право невъзможен. Оглеждаме ли се наоколо, ще видим отровени реки и облаци смог, но и жилищни сгради, в които живеем удобно; и много други неща, резултат все на труда.

Аз въставам срещу нещо друго – баснописци и морализатори избират еднородно мравката – представител на стадно общество – и вътпяват на човека животински инстинкти за образец на трудов морал. И успяват, макар че ние *би трябвало* да сме различни. Да не би защото те служат на същия господар, за когото се трудим и ние?

Залудо работи, залудо не стой. Тъй стари баби баеха, тъй балканджиите в ония времена правеха. От ранна пролет до късна есен, от утрин до здрач, седем дни в седмицата се ровят по стръмните клисави ниви и се

ляма плата от даскала – та нали първият по цял ден се мокри на дъжда и го брули вятъра, а вторият си стои на топло в стаята и си бърби с децата. Какво от това, че знаел четмо и писмо! Няма как да тачат и цигуларя, няма да позволят на дъщерите си да се женят за свирачи, защото *музикант къща не храни*.

Е, с пазарната демокрация нещата се промениха, напредъкът е виден. Полетата запустяха, не знаем дали по тях още свирят щурци. Но телевизията, радиото и естрадите бъркат от чалга, напомнят ни за каламитет от скакалци; свирците вече не просят зрънца, безработните работници и оператори на биологични единици са луднали по тях.

ОРИЕНТИРИ

Нека стъпим на нещо безспорно: обърнем ли се с лице към Север, дясната ни ръка остава към Изгрева, лявата пък сочи Запад. Тъй е от стари времена, от последното салтомортале на магнитните полюси. На политическата карта обаче компасът лудва, вдясно виждаме откровени

но става то. На времето Ленин се изплаши от изпуснатия дух и предупреди: *Левичарството е детската болест на комунизма*. Ама лично той не се вслуша в този си съвет, а наследниците му развиха революционния терор до безкрайността и там се срещнаха с крайнодесни съмишленици по методи и средства.

Дясното като *правилно* не е свързано само със Запад, много източни царства и империи също се славят със своята консервативност. Източните *православни* християни се кланят Богу съобразно Неговите заповеди, а западните правят това неправилно; така казват на Изток, на Запад пък твърдят обратното. Потвърждение за някакво предпочитание Свише нямат нито едните, нито другите.

И в руския език *правая рука* означава дясна ръка, а *правильное* си е *правилно*, *точно*, *похвално*. Без особен риск можем да допуснем, че тръгват от общ корен, макар че в идеологията нещата често променят местата си. Ярък пример на революционна бдителност ни предоставя Маяковски, в „Левий марш“ той усеща врага с партийен билет и пита заплаши-

новобранец, а на левия – чувал със сено. И работата потръгва, командите *сено-слама*, *сено-слама* са по-достъпни. Този изтънчен образователен подход пристига у нас заедно с руската освободителна армия, и българските войници маршируват по тази команда.

Според надежден източник източни и западни стратегии проучват възможността за възстановяване на метода *сено-слама*. Имат уважителни причини, много войници остават в неведение при сегашната дресировка. Участват се някак си да тръгват с левия крак, ама до уволнението няма да разберат как при командата *лявото-рамо-напред* правят десен завой. Както поданиците често се чудят защо десни правителства провеждат лява политика; или обратното.

Този метод ще отстрани и два други важни проблема. Първо, премахването на *леви-десни* ще деполитизира армиите по света, това е важно за правилната глобализация. Улики за *края на идеологиите* намираме в новия политически речник. Партии, които искат да се вместят в новия световен ред, вече не се рекламират като леви и десни – те са просто леко вляво или вдясно от центъра.

Второ – но не по-маловажно – набирането на войници ще става по-лесно, ще могат да кандидатстват неграмотни и полуграмотни, от тях стават далеч по-надеждни ратници на новия световен ред.

До нова заповед обаче оставаме на старата команда: *леви-десни, леви-десни, ний вървим напред!* Преди да стигнем изгрева изпълняваме команда *Кръгом-мари!* и потегляме отново *напред*, този път към Залеза. Като си помислим, има по-лошо и от това, упражнявани сме на него десетилетия – догонваме бъдещето с *бяг-на-място*.

Тук си спомням няколко строфи на Борхес, открити и публикувани неотдавна от Хуан Мулте Калорес. Преводът от испански направих самичък, малко нескопосан изглежда, но само на пръв поглед, нарочно е тъй – не искам да съпернича на автора; във всеки случай смисълът се схваща лесно, съдете сами:

*На площад,
оплющан от кървави знамена
и проглушен от победни фанфари,
само маршове има.*

*В свят,
ослепен от паметни зари
и прелъстен от ялови идоли,
спасение няма.*

*На Земята,
осланена от цветни зори
и посивена от празни дни,
празници няма.*

ПЕТЪР ДОКОВ

ИЗ БЪДЕЩАТА КНИГА „СВЯТ ШИРОК, ПАТКИ ВСЯКАКВИ”

сдобиват с толкова храна, колкото да не умрат от глад; осигуряват си мизерен животец, оцеляват. Не, не винаги поради господарска принуда, но малцина набират смелост да плюят на тази орисия и да търсят по-добро място под слънцето или друг поминък. Свикнати са *залудо* да работят.

След време взеха насила земята на селяните и ги трансформираха в работници; през част от времето те се трудеха, но през по-голямата част се преструваха, че работят. Толкова им и плащаха, но бе достатъчно, за да оцелеят като работна ръка.

Тогава се установи и правилото: *Който не работи, той не трябва да яде*. И понеже властта бе „работническа”, всички станаха работници, даже и търтеите. Почнахме да чуваме – работници от Централния комитет на Партията, работници от апарата на Народната милиция и пожарната команда, научни работници...

През всички тези криви времена обикновените хорица изкарват коравия къшей хляб с тежък, нерадостен труд; песните на жетварките са тъжни, плачевни. Как да не разберем тези хора, които от изнемога не виждат края на браздата. Как могат да уважат труда на другите, който им се струва лесен, без пот, без целен, почти като игра. Сам Петко Р. Славейков свидетелства, че селският говедар получава по-го-

леви режими, а вляво – призраци на дясната демокрация.

All right! Чуete ли такава оценка за вашето поведение, бъдете доволни и горди: вие мислите и постъпвате правилно, вашите действия са в такт с постановените норми за добро и зло. Спазвате прилежно правилата на играта и имате подкрепа на органите на реда, стига да не правите лъв завои на червен светофар. Десен може, стига да е разрешен с нарочен знак. Държите се консервативно, рано или късно ще ви обявят за праведни и ще седнете до дясното Му коляно.

В този сценарий няма нещо необичайно, но е време да изясним: английската дума *right* означава не само като *правилно*, а и *дясно*; оттам тръгва – налага се да се доверим на етимологията, макар че тя често ни предлага забавни изненади. *Дясна* е по-силната и сръчна ръка на човека, затова в западните традиции *дясното* е *правилно*, *точно*, *консервативно*, *праведно*... *Лявото* пък се свързва с *либерални*, *социални* и *социалистически идеи* – все *неправилни* представи за контрол на демоса. Тези идеи се допускат в политическите рецитали само когато *гневът на мравките* застраши установения ред.

Виждаме, лявото има степен на развитие; колкото повече се отдалечава от идеологическия център, толкова по-безпощад-

телно: *Кой там крачи с десния крак!* След това възвестява правилната стъпка – *леви, леви, леви!*

Приликите между *дясно* и *правилно* в тези и други езици са поразителни, и на турски дясното е праведно, а лявото – греховно. С цялата си мнителност започвам да вярвам: всичко тръгва от Вавилон! Вярно е, ние не казваме *права* ръка, но *правилно* си го имаме; помним – *прав(илн)а* е всяка крива, която е успоредно на партийната. При разграждането на Вавилонския езиков монопол обаче българинът е забравил да реституира *правилния* си крак и винаги става с левия напред, после се чуди защо не може да настигне напредналите народи.

(При някои индивиди сръчна и силна е лявата река, те попадат в категорията *левичари*, ама извън идеологическото делене. Някои общества школуват и тях да действат с дясна ръка, нали машините и оръжията са създадени за хора със силни десни ръце. Има и *леваци*, които пипат с десните си ръце като с леви, но с тях няма да си губим времето.)

Малко сложна е играта, в която се набутахме така непредпазливо, но не само ние страдаме от тези странности. Руските подофицери, които дресират мужиците и ги превръщат във войници, изпитват трудности при вътпяването на представата за ляво и дясно. Затуй те връзват един чувал слама на десния крак на

На 29 и 30 септември 2010 г. в гр. Добрич се проведе национална научна конференция по повод 130 години от рождението на Йордан Йовков на тема „Йордан Йовков. Разночтения“. Научни доклади изнесоха водещи изследователи от всички хуманитарни университетски центрове, музейни работници, учители, писатели. Над петдесетте участници във форума предложиха различни ракурси към един от най-универсалните български художествени светове.

Връзката Йордан Йовков – Иван Мешков е от редките, дълбоко съкровени, безусловно почтителни връзки между творец и критик в историята на българската духовност. Тя не се основава на чисто приятелски отношения или междудлична симпатия, на кръгово-естетическа обвързаност или обществено-политическа принадлежност. Дватама не членуват в обща интелегентска компания, нито ги сплотяват определени граждански каузи. Напротив, реалните житейски срещи между писателя и критика са епизодични, почти мълчаливи, с едва подхвърлени реплики. Зад външната дистанцираност и мъжка сдържаност обаче е спотаена искрената възхита на литературния критик от създателя на един от най-универсалните български художествени светове, минал „границите на обикновеното“, сътворил „подвига, чудото, легендата“, издигнал „временното до вечното“ и настоящето до „героичната симфония на вековете“. Но важен е и респектът, който писателят изпитва спрямо интерпретатора. Обичайно неразговорлив, смълчан, угълбен, Йовков няма да скрие уважението си към тълкувателската му дарба. Той е първият, застанал с авторитета си поръчител зад молбата на младия критик да бъде избран в редовете на Писателския съюз.

Що се отнася до спомени-те на Мешков за писателя, те са изцяло издържани в регистъра на възторжено-апологетичното слово: „Симпатията ми към него растеше заедно с удивлението и възторга от произведенията му“, „каква енергия и замах на мисълта у Йовков и каква свобода на цялата му личност“... Критикът не спира да се възхищава от Йовковите „светкавици на остроумието“, от „щастливото веселие на духа му“, от „правдивата му мисъл“, която, „защото обича, знае да отрича“¹.

В периода между двете световни войни Иван Мешков е от най-ярките представители на националната литературно-критическа мисъл, притежаващ впечатляваща интерпретаторска дарба. Дори в епистоларните си обръщения по на пръв поглед най-прагматичен повод, Мешков е забележителен интерпретатор. В писмо до Иван Богданов от началото на юли 1944 г., в което прави своеобразен „отчет“ пред началника, пресъздавайки атмосферата в канцеларията, роденият литературатор пише следното: „... Само от време на време – по повод на телефона в канцеларията лъхва на атмосфера на кафене – не казвам

1 Докладът е четен на националната научна конференция по повод 130 години от рождението на Йордан Йовков. Представеният текст е част от по-голямо цяло.

на улица, и службата за стопански проучвания и пр. ми изглежда, че се превръща в безстопанствена... Охотниците за телефона, всеки на свой ред, гласно откриват (Америка!), че в нашата канцелария било приятно да се работи... И като кърванджиите и пътниците на Йордан Йовков в „Постолови воденици“, след като веднъж видят Женда (около чешмата, дето тя минава и преде), излежава се с дни като слънчасали и забравят за къде са тръгнали“². Сякаш вечният, отгъдвременен свят на Йовковото творчество съпътства не само литературоведските, но и житейските асоциации на критика. Реалните всекидневни посетители на столичната канцелария по стопански проучвания само за миг се превръщат в Йовкови персонажи, магнетично привлечени от нещо, което е отвъд тях самите.

Ив. Мешков се налага в българската художествено-критическа проза преди всичко като майстор портретист. Най-важното според Ив. Мешков е критикът да бъде безусловно отдаден, причастен към обекта на интерпретация. Затова не бива да ни учудва, че по време на емоционално- и мисловно-напрегнатия процес на тълкуване критикът-артист превръща света на изследвания автор в собствено духовно убежище. Всеиз-

АНТОНИЯ ВЕЛКОВА-ГАЙДАРЖИЕВА

ДИАЛОГЪТ МЕЖДУ КРИТИКА И ПИСАТЕЛЯ¹

Иван Мешков и Йордан Йовков

вестни са някои факти от критическата биография на Мешков, а именно, че е писал задълбочените си студии сред природата – на горски поляни, върху крайморски скали.

Едва ли е случайно, че книгата си за писателя критикът сътворява на едно голямо дърво във Варна „в Градската градина до паметника на граничаря“: „Отдадено, дълбоко долу от брега, шумнати дървета. На едно от тях стоях, от най-близките – защото никой не ми пречи... Аз съм се покачил на дървото и пред мене: какво се открива? Природата, природата... И онзи глух тътен на вълните, на тая стихия, кога бурна, кога тиха. Подсъзнателно тя ми въздейства, тя ме импулсира като най-висока музика. И аз съм го казвал и съм го съзнавал: няма музика и няма изкуство, което да ми е въздействало тъй, наравно с природата.“

На творчеството на писателя критикът посвещава през годините различни по жанр текстове – от оперативната рецензия през монографичната студия до мемоарно-споменното четиво. Именно излязлата през 1947 г. книга „Йордан Йовков – романтик реалист“ донася на автора и драматични преживявания, неразбиране и дори репресии от страна на след-деветосептемврийската догматична мисъл, която: „...не може да понесе нито таланта, нито творчески самостоятелната позиция на критика и задълго го изхвърля извън литературата“³.

2 Мешков, И. Йордан Йовков – романтик реалист. – Иван Мешков. Есета, статии, студии, рецензии. С., 1989, с. 601.

3 Мешков, И. Йордан Йовков и Г. П. Стаматов. – Из един живот. Мемори, дневници, писма. С., 1968, с. 232, 235.

Всъщност студията на Мешков е една от възможно най-проницателните интерпретации на Йовковия свят не само за времето, но и до днес. Оставяйки верен на себе си, и тук критикът ще отстоява своя глобалистски-етикиращ, обобщаващо-формулиращ почерк, проличал още в самото заглавие на студията; и тук той ще синтезира различни аналитични техники и подходи – художествено-философски, психобиографични, езиково-стилистични, социологически, за да изгради неповторим комплексен портрет на писателя.

Заглавията-формули на някои от другите му изследвания предизвикват резонни упреци поради демонстрираната претенция на критика, че казва пълната истина за разглеждания автор. В случая с книгата за Йовков обаче можем да кажем, че заглавието е плод на изключителна критическа инвенция, то е прецизно търсен ключ към прозата на писателя.

И това е така, защото Ив. Мешков не просто професионално тълкува текста-Йорков, а заживява с неговия нравствено-религиозен етос и утопично-носталгичен патос. Той мисли за света и за човешките дела с Йовковите мирогледни категории, с присъщата метафизична нагласа на писателя

да свързва видимото и невидимото, с митопоетическото му съзнание и почерк.

Тук е добре да подчертаем, че нагласата Йовковото творчество да бъде мислено в режимите на митологично-обредното, романтично-идеалистичното, религиозно-метафизичното е заявена позиция на критика много преди да излезе портретната му студия през 1947 г. Става дума за публикуваната през 1928 г. в кн. 8 на сп. „Златорог“ рецензия за новоизлязлата книга на писателя „Вечери в Антимовския хан“, надхвърляща чисто оперативните си функции и постепенно прераснала в литературно-критически портрет. Още в тази ранна оценка критикът подчертава, че Йовковото творчество е цялостен текст, в който отделните части диалогизират помежду си, осветляват се и се коментират взаимно, разкривайки невероятна органика и пълнота. Всъщност критикът налага мисленото за творчеството на писателя като за единен стил.

В тази първа по време „йовковска изява“ рецензентът уверява, че отвъд видимо реалните, „катадневно банални“ картини се разтваря светът на езическите жертвоприношения и християнските смирения, на тъмните прокоби и светлите проричания, на греховете и подвизите. И най-вече – светът на Йовков е свят на „неизразимото еднакво у човека или животните“. Мешков е недвусмислен: творчеството на разказвача по неповторим начин ни учи да осъзнаваме неизмеримото, да приемаме недостъпното, да се смълчаваме пред онова, което ни превъзхожда.

Като всяко храмоцентрично пространство (Ив. Мешков неслучайно ще сравни хана с „пра-

майчин езически храм“), ханът е местообиталище на вечните вечери, на преодоляната времевост. В хана очите и душите горят отвътре.

Именно към невидимата светлина и спасителна топлина, към епически умъдрената „философия“ на хана насочва още първият фрагмент от Ив.-Мешковата рецензия за „Вечерите“: „Значителността на Йовков в тия къси реалистични разкази изпъква едва когато оставите книгата му настрана и съзерцавате неговия наглед ограничен свят: когато постигнете – в множеството различни лица, събития и картини из народния бит, в похватите и езика на повествователя – мирогледа, епическата натура на Йовков. Тогава разбирате, че зад видимата, катадневната, банална правда на нашата селска действителност, в която на драго сърце се ограничава тоя художник, се крие всъщност една невидима, възвишена правда...“⁴

С тези начални редове на оперативен-критическия текст Ив. Мешков казва много, казва почти всичко за Йовковия художествен космос. На първо място, че светът на писателя става разбираем в акта на съзерцанието, т.е. на една предварително възприета метафизична нагласа. На второ

място, че зад на пръв поглед ограничената, банална селска действителност – се разгръща абсолютната действителност, надхвърляща видимо-земното. На трето място критикът подчертава, че с „Вечерите“ Йовков вече се е утвърдил като неповторим разказвач на истории, които са „ключова част от нашето научаване на добродетели“; че с Йовковите разкази българската култура се сдобива с уникален „реквизит“ от истории, с класически авторски епос-етос. И съвсем не на последно място естетическият ценител обръща внимание на това, че писателят в най-голяма степен спрямо останалите си съвременници постига „единната човешка трагическа съдба“. Тук става дума за трагическото не като отказ от житейските радости, не като абсолютна невъзможност да се постигнат хармонията, любовта, обичта, а за трагическото като битиен закон, белязал човека от раждането до смъртта; трагическото като съзнание за преходността на световното, за суетата на земното, за ефимерността на идеалното.

Влезлите в Антимовският хан за кратко или застоялите се задълго едри и снажни мъже „с големи калпаци, с обърнати кожуси, мустакати, небръснати – бабадагчани и въяци, сърненци и бистричани“ не просто се колебаят между греха и разкаянието, поклонението и светотатството, но поддържат тези противоположности в равновесие, така както е било в прастарите времена. Тук се променят очите им, усмивките им и даже тембрите на гласовете им. Когато приказват, като че се карат, а когато се смеят, сякаш вят вълци, ще забележи

4 Богданов, И. Между два свята. Иван Мешков. – Невидимият спомени. С., 1981, с. 356.

интерпретаторът.

Ханът е Йовковото копнеж-но-носталгично пространство, в което еротичната страст и религиозната сваят, помраченията на ума и боговиденията на съвестта, краят и началото са единосъщи. Ханът-храм възплъщава идеята за съвършенството и блаженството на едно, както го определя Мешков, установено и благословено от Бога съществуване.

Знаем, че в битността си на критик Ив. Мешков проявява склонност да категоризира герои, характери, съдби. Едно от интересните и проникновени интерпретаторски наблюдения е свързано с образа на може би най-респектиращия посетител в Антимовския хан – богатия земеделец Матаке. Според интерпретатора неговото място в добруджанската обител е: „По средата между крайностите – от многообразния грях до отшелничеството, - като че в точката на равновесието и здравия смисъл, в самия закон на природата и труда стои умерената езическа жизнерадост и мъдрост на трудолюбивия и заможен земеделец Матаке“⁵.

Матаке е мъж на великодушните жестове, на безусловните дарове, на щедростта от сърце. Защото знае, че животът е труд и мъка, но и веселие и вино, изобилен плод и печалби, но и вечерни пиршества на душата и сетивата. Животът е задушаващите тесни улици с нажежени калдаръми, неразборията и блъсканицата на съвременния град, но и примамливата власт на Иланлъшката гора, приказната омая на антимовската жена. И страданието, и наслаждението са опит – социално необходимо и съкровено незаменим.

За Матаке светът е и семейното лоно и антимовската задруга, и достолепието на трезвостта и разхищението на празника. Светът е домът, но и ханът, споделеността, но и самотността, люлката, но и гробът. Светът са всички онези места, които тялото и душата търсят, посещават, обживяват. Където се случват ключовите събития на човешкия живот и на познаването на себе си. Най-важното за Матаке, бащата на Матея, е да прозреш ценността на живота, смисъла да бъдеш: „През „берекетлините години“ на есен, когато се прибере изобилният плод от труда и мъката, тогава в храма на Сарандовица – на хубостта, виното и съблазнта – не само крали-марковските веселби и грехове на младите, на синовете, но дори на бащите /да те „обират“ на стари години там/ не са грях, но са оправдани с мълчалива усмивка от Матаке, тоя с „широко сърце, хубав човек“, „който изтънко и без да бърза, изпитва“ кривите пътища – и възплътява в себе си добродетелите на земеделеца българин с неговата езическа жизнерадост, ясна мъдрост и хармоничност на духа – цял рожба на природата и труда на земеделския бит“⁶. Несъмнено цитираният фрагмент е един от образците на Ив.-Меше-

5 Неделчев, М. Беседа със стария критик. – Иван Мешков. Критикът-артист. Изследвания и материали. В. Т., 1993, с. 134.

6 Игов, Св. История на българската литература 1878-1944. С., 1993, с. 294.

На стр. 17

От стр. 16

ковата художествено-естетическа херменевтика.

Матаке, грижовният и образцов баща няма как да отрече невероятната атмосфера на хана, в която и *богоотстъпленията са богоповеления*.

Антимовският хан ни съприкосновява с: „...цяла галерия живи типове от българската ни селска рода. Коляното на Сарандовица и коляното на Матаке – тия породици по снага и по дух „хубави хора“ – заемат точката на равновесието и разума, на природния закон, на *расовата или племенната ни норма* между двете крайности в амплитудата на националната ни селска психика”. Интерпретаторът неслучайно ще открие и „сдвой” образите на Сарандовица и Матаке. Тъкмо те са разбрали, че са поданици на Антимовския хан, който е в този свят, но и който не е от този свят. Антимовският хан – един чудесен пробив в течението на дните. С тази си книга Йовков е сътворил своята неповторима архетипно-надвременна вселена – своята „метафизика на незабравимото”.

Затова Ив. Мешеков, без каквито и да е колебания, още в годината на излизане на „Вечерите”,

ще си позволи да канонизира техния автор. Той за първи път професионално определя спецификата на Йовковия свят като привиден реализъм. Това е свят, който изобщо не разчита на изненадващата употреба на думи и фигури, на образи и сравнения, а на дълбинните мирогледни внушения за вечното, неизменното и мъдро нареденото, за невидимата свръхестествена сила, която ни подлага на изпитания, но и която ни спасява.

АНТОНИЯ ВЕЛКОВА-ГАЙДАРЖИЕВА

ДИАЛОГЪТ МЕЖДУ КРИТИКА И ПИСАТЕЛЯ¹

Иван Мешеков и Йордан Йовков

Оттук и основанията на критика да прибави още едно определение за вътрешно противоборстващия, но иначе хармоничен йовковски художествен космос: „езически реализъм, етически и религиозно-християнски осмислен”.

Макар и на места тежкостъпен, елиптичен, рецензентският текст на Ив. Мешеков наистина се е потопил в „святая святих” на Антимовския хан-храм. Незабравими остават улучените критически метафори, фигури, типологически конструкции, културно-философски амплитуди: *Йовковите хора са*

„исполини на труда”, подвижите им са библийски, мирогледът им е религиозно-героически, жестовете им са кралимарковски, битът им е овчарско-земеделски...

Етикийрайки на високо типологично равнище писателя като реалист-романтик, като философ-идеализатор на българското село, но и на националната ни същност изобщо, тълкувателят задава една от основополагащите парадигми на мислене за художествения му

то са видели невидимото, защото са познали невъзможното, защото са напуснали пепелта на земята, за да потеглят към чудесното на небесата.

„Антимовският хан, тоя символ на първобитното патриархално време, наистина изгоря с войните. С тях изчезнаха „берекетлиите години” и веселбите; те пробудиха селския ни народ от кралимарковската му вековна дрямка на Калмука и го подтик-

свят.

Срещу света на часовниците, календарите, числата Йовков предлага света на обредите, митовите, колелата; срещу навалищата и шумотевицата, недоумението и неведението в „разблудния град” – незабравимите спектакли на страстта и красотата, невероятните обрати на прозрението и боговидението.

И в живота, и в смъртта, и в шума на тълпата, и в самотиите на душата героите на Йовков отстояват чудесността на живота. Защо-

наха към брадвата и „греха” не вече на Иван Белин...” – сентенциозно-проникновено ще поантира рецензията си за „Вечерите” Ив. Мешеков⁷.

Свършило е времето на магическите заклинания, на миторитуалните сценарии и свещените рецитали, на съкровенията говори и любовните алегии: „Де е отишло селото ни?” – с резигнирана реторика ще запита в самия край

7 Мешеков, Ив. *Вечери в Антимовския хан*. – Иван Мешеков. *Есета, статии, студии, рецензии*. С., 1989, с. 736.

на текста си тълкувателят, заразен от Йовковия свят на „единение с рода, природата и бога”.

Иван Мешеков е интерпретатор, който борави повече интуитивно, отколкото програмно-естетски с национални митопоеични образи и архетипи. Затова е толкова възторжен в рецепцията си за Йовковата проза, напомняща колело на каруца. От всички свои съвременници на литературното поприще Мешеков признава, че най-много цени Йордан Йовков – „и като строга, силна личност, и като художествен творец”. Самият Йовков също е бил впечатлен от прониканията на вдъхновения си интерпретатор. Аристократично сдържан и достолепен, благороден и справедлив, писателят ще изкаже преценката си съвсем лаконично, по вълкадиновски: „И тоз, казва, писа за мене – Владо (Владимир Василев), и Георги Цанев, но това, което сте написали вий за мене, е истинска критика”. Помълча малко и каза: „Това е, друго няма”. Там аз изтъквам – притеснено ще добави критикът – набожния мироглед и отношение към целия свят. А Йовков: „Това е, друго няма”⁸.

8 Пак там, с. 743.

От стр. 1

Той е синонимът на **сънищата ми за щастие**. Той ме дарява със **свободата** да бъда себе си и да живея в нея и с нея. Макар и **дом на чичовците**, той е **на мойто щастие сънят**. **Да се завърнеш в бащината къща** е красиво и страшно изпитание, защото тя е **домът на разрухата, домът, без който не можем, домът на спомените, домът на душевноболните** в сърцето на Балкана, на България. Той е толкова голям, необозрим и непостижим, че извън него всички **пътища** водят за **никъде**.

В тази книга домът е преосмислен от Христо Бонджолов в контекста на българското си литературно битие. В своите бинарни антитетични опозиции: „**щастие – разруха**“, „**свобода – конформизъм**“, „**райско гнездо – дом за душевноболни (ад)**“, „**съзидателни спомени – пътища за никъде**“. Личните чувства и мисли на автора се овеществяват чрез познатите творби на Петко Славейков, Христо Ботев, Иван Вазов, Йордан Йовков, Елин Пелин, Димитър Талев, Йордан Радичков, Христо Бойчев, преосмислени като взаимнообогатяващи се и разгръщащи се вариативни проекции на мита за Одисеевото завръщане у дома. Своеобразният Вергилий в това пътуване през рая и ада е Тончо Жечев. И вместо „**Надежда всяка вий тук оставете!**“ – в началото и в края на този път стоят думите на българския академик: „**Троя е достижима, все така непостижима е Итака**.“ („Добре сме само там, където сме обичани и където обичаме.”)

Струва ми се, че всеки от нас трябва да премисли и напише дори само в паметта си една такава книга, за да не се изгуби в голямата река. Да открие бродя на смирение и любовта, но не

БЪЛГАРСКОТО ЛИТЕРАТУРНО БИТИЕ И ИДЕНТИФИКАЦИЯТА НА ДОМА В КНИГАТА НА ХРИСТО БОНДЖОЛОВ „СЪНИЩА ЗА ЩАСТИЕ“

на примирението, и спокоен да извърви остатъка от отредения му път като дърво с корен: „...нищо не е в състояние да ме накара да се чувствам така, както моят дом, да стъпвам бос по земята си, да галя тревата и листата на дърветата, да слушам песента на щурците, ноцията

си, легитимира ги литературно, като онези лястовици, които с толкова любов градят гнездата си сламка по сламка. Пълненето на дома, както и впоследствие завръщането към него, носи два жизненонеобходими смислови акцента – върност към себе си и сакрализиране на битието. Човек

леничим пред англосаксонската латиница? Ще открием ли бъдеще в апологическия спомен за победата на Калоян над латините, или просто ще отречем възможността за раждането на аналогичен пълководец на българския дух днес? И отговорите на тези, налагащи се от контекста, въпроси

Христо Каварналиев - Рибари, маслени бои, картон, 65/50 см.

хор на жабите и караниците на комииите – нищо на този свят не е идеално! Така имам усещането, че съм жив, че не съм се изгубил в това дълго пътуване“ (с. 7). Верен на позитивната представа за пълния дом, Христо Бонджолов пълни с живот спомените

няма бъдеще, потопен в профанното линеарно настояще. Сакралната цикличност го превръща във вселена, в галактика със своя универсална и историческа орбита. Ще успеем ли да продължим живота си зад светите стени на кирилската азбука, или ще ко-

гравитират около представата за свободата като дом и съдба. Но за да бъде свободен, човек трябва да живее в свобода и да мисли с нейните категории, предупреждава ни Бонджолов и се позовава на Пенчо Славейков: „*Освободените имат много повече нужда*

от свобода, отколкото робът“ (с. 31). Вярно е и авторското наблюдение, че „*свободата си остава бездомна и все по-трудно достижима*“ (с. 42). Дали, защото „*лудите*“ са все по-малко в настоящия обръгнал свят на „*чичовците*“, или, защото реалистите са твърде практични, за да живеят свободни? И ако тя копнее да припознае своите чедя и да ги приюти в себе си, нея има ли кой да я приюти? Ние все още чакаме и се радваме, когато някои бамбашка европейци ни кажат, както на дядо Йоцо от разказа на Вазов, че сме свободни. Но наистина ли сме свободни, щом продължаваме същото си безцветно битие, със същите си безсмислени крамоли, бягайки от своите към чуждите. И в този поход на „*душевноболни хора*“ Бонджолов с горчивина констатира, че „*се очертава не толкова медицинският експеримент, терапията, колкото смешното и тъжно лице на балканеца – „чужд сред свои, свой сред чужди*“ (с. 98). И някак отвътре ни идва да продължим: „*Европейци сме, ама не съвсем! Българи сме, ама само така изглежда!*“

Книгата „**Сънища за щастие**“ няма хепиенд. Тя завършва с болката за това, че ни обикалят пътища за никъде, че живеем в болница за душевноболни, че едва ли ще се върнем в дома си, наречен от Дебелянов „**домът с белоцветните вишни**“. Но освен това тя поражда и противодействащия копнеж по непостижимото.

Може би най-българската и най-налудничава молитва е: „Да бъде това, което не може да бъде!“ Та нали заради нея първият войвода на българското достойнство – поетът Христо Ботев, поби и вяра, и съвест в Балкана, и остана вечно жив. А нима това не е сбъднат сън за щастие?

В това издание на конкурса участваха над 50 автори с над 150 конкурсни фотографии. Радостен факт за организаторите е, че конкурсът придоби национален мащаб с включването на участници от цялата страна.

„УСМИВКАТА НА РОТАРИ” е мотото, под което мина съвместната инициатива на Ротари клуб Средец – София, галерия „Арт Маркони” гр. Варна и Ротари клуб Варна – Евксиноград.. Тази изложба напомни за първите ротарианци в България, представени от майстори на портретния шарж у нас, в чиито произведения образите на много от тях могат да бъдат видяни във вид различен от техните официални изображения. С нея бе отбелязана и годишнината от създаване на Ротари в България (22 април 1933).

Името на Александър Добринов, единственият завършен портретен карикатурист у нас, който утвърждава портретния шарж като самостоятелно изкуство е тясно свързано с живота на първия Ротари клуб в България. През 1934 г. Добринов е представен в Софийския Ротари клуб от своя приятел Цвятко Кадийски – един от основателите на Ротари в България, с когото се познава от времето на пребиваването си в Чехословакия. От тогава, в продължение на три години – до заминаването си в Полша през 1937 г., художникът създава над 90 портрета – шаржове на ротарианци и техни гости. Част от тези творби е с неоеценима документална стойност, тъй като единствено те са запазили за поколенията образите на някои от ротарианците. През 1936 г. Добринов създава уникалния групов портрет шарж на клуба, който е връх в ротарианската тема у него.

С няколко шаржа на ротарианци бе представен и бащата на българската карикатура Александър Божинов. Това са портретите на проф. инж. Любен Божков, първия дистрикт гуверньор на България през 1940 г., на финансиста Добри Божилов и юриста проф. Йосиф Фаденхехт. Божинов не е бил член на Ротари клуба, но неколкото по покана на своя добър приятел инж. Божков е гостувал там. При едно от гостуванията, през май 1937 г., вместо да произнесе тра-

Да погледнем на себе си и света около нас с чувство за хумор!

"ОКО ЗА ДРУГИТЕ" 2011

единайсто издание на конкурса
за смешна любителска и професионална фотография

Жури в състав : Любомир Бенковски, Борислав Кайков, Пламена Милева и Пламен Михайлов определи победителите :

категория "ЛЮБИТЕЛИ" :
Първо място – Георги Палейков - "KOMATSU"

Второ място - Пламен Горанов – "Enjoy the silenc

Трето място- Ренета Кирилова – "Сюита за трима"

Трето място - Диляна Стойчева – "Пирончето"

категория "ПРОФЕСИОНАЛИСТИ":

Първо място - Живко Арабов – "Нова порода"

Второ място - Димитрина Василева – "Ride"

Трето място -Евгени Генев – "Bumps ahead"

Трето място -Стоян Николов – "Сезона"

Спонсори на конкурса в това издание бяха :

- Международен Фотографски Салон – Варна,

- фото-студио F1,

- ресторант "Продадена Невеста",

- PIXEL PLUS

- ТРИКО.BG

„УСМИВКАТА НА РОТАРИ”

изложба карикатура и шарж с
участието на: Александър Добринов,
Александър Божинов, Райко
Алексиев, Кирил Буюклийски, Тодор
Карасимеонов, Александър Николаев
и Антони Гюров

диционното ротарианско слово на госта, Божинов - за изненада на членовете на клуба заявява, че езикът на художника не е свързан със словото, изважда един рисувателен лист и за няколко минути върху хартията се появява портрета на маестрото, който той подписва и дарява на клуба за публикуване в ротарианското списание. Месец по-късно, при поредното си гостуване в Клуба, Божинов сам става обект на шарж – президентът на Ротари клуб Атина, проф Филаделфеус прави един сполучлив портрет на маестрото, също публикуван в ротарианското списание.

Друг голям автор, представен в изложбата, е забележителният български сатирик и карикатурист Райко Алексиев. След една среща в Ротари клуба, през юли 1937 г. президентът Божков, Райко Алексиев,

музиковедът проф. Брашованов и един от класиците на българската литература Елин Пелин, отиват на риболовен излет. Рибарските им подвизи са увековечени на един групов портрет: Божков е с ротарианския знак на токата на колана, към въдицата на Елин Пелин се е устремила жаба (намек за една току-що публикувана приказка на писателя), Брашованов дирижира отчаяния припев „Тапо, тапо, защо не мръднеш поне малко...”, а Райко Алексиев изхвърля уловените риби обратно в реката (закачка с обявената царска амнистия по случай раждането на престолонаследника)... След повече от 70 години забравя този чудесен шарж бе намерен в архивите на Любен Божков и показан на публиката за първи път през 2008 г на изложбата „Три забравени лекции”, организирана от РК София Средец в Софийската градска художествена галерия по случай 75 години от основаването на Ротари в България.

Представиха се и три шаржа от бургаския художник Тодор Карасимеонов, показани на художествена изложба в Бургас през 1938 г – на основателите на Ротари клуб Бургас Атанас Сиреков – кмет на Бургас, Илия Зурков – фармацевт, ротарианец, юнак, филантроп, окулист, любител музикант...и какво ли не още и Дянко Пръвчев – също кмет на Бургас, както и интересният портрет-шарж на един от основателите на РК Пловдив, Стефан Протохристов – първи секретар на клуба (за съжаление от неизвестен автор).

Запазени са два шаржа на варненските ротарианци Никола Тодоров (първият президент на РК Варна) и Рачо Коссов (първият секретар на клуба), създадени в София след тяхното преминаване в Софийския клуб. И техният автор е неизвестен.

Инж. Цвятко Кадийски, историкограф на Ротари България и съставител на колекцията „Усмивката на Ротари”

ЛИТЕРАТУРНИ КОНКУРСИ

КОНКУРС „УИБРОБИЯ”

Клуб „УИБРОБИЯ”, съвместно с Народно читалище „Георги Илиев” гр. Стара Загора, обявява конкурс за литературно произведение (роман и разказ), базирани на фантастичното и приказното в българският фолклор и митология „ТАЛАСЪМИЯ 2011”

Условия:

1. Няма ограничения за възрастта на авторите.
2. Няма ограничения за обема на произведенията и за броя на произведенията, с които един автор може да участва.
3. Допускат се само непубликувани творби, към датата на обявяване на резултатите.

Награди за отличените произведения:

Разказ:

1-во място 250 лв.

2-ро място 150 лв.

3-то място 50 лв.

Роман:

1-во място - 500 лв.

Приемат се само текстове, изписани на кирилица.

Участниците трябва да посочат трите си имена, e-mail (ако имат), телефон или друг начин за контакт с тях.

Срок за предаване: до **15.05.2011 г. (включително)**.

Резултатите от конкурса, ще бъдат обявени на Енъвден, по време на фестивала „Таласъмия 2011”.

Адрес за изпращане на творбите: E-Mail:uibro_sz@mail.bg

КОНКУРС ЗА СЛАВЕЙКОВАТА НАГРАДА

Община Трявна обявява Национален конкурс на името на Петко и Пенчо Славейкови за лирично стихотворение на тема „Любовта – какво бих дал за нея” Патрон на проявата е Георги Първанов – Президент на Република България. Наградата се присъжда за непубликувано лирично стихотворение на съвременен български автор. ♦ РЕГЛАМЕНТ НА КОНКУРСА Конкурсът за Славейковата награда е анонимен. Всеки автор има право да участва с по 1 лирично стихотворение в 5 екземпляра, напечатани или компютърна разпечатка. Подписани творби и ръкописи не се приемат. Авторът изпраща общ плик, който съдържа:

- Едно неподписано стихотворение в 5 екземпляра;
- Малък плик – запечатан, ненадписан – с информация за: име, адрес и телефон за контакти. Всички творби остават във фонд „Славейкова награда”.

Краен срок за получаване на творбите – **13 май 2011 г.** на адрес: Трявна 5350, ул. „Ангел Кънчев” 21, Община Трявна, за конкурса ”Славейкова награда”

Награди:

- Славейкова награда – 1 600 лв. и почетен плакет.
- Втора награда – 600 лв. и почетен диплом.
- Трета награда – 300 лв. и почетен диплом.
- Трета награда – 300 лв. и почетен диплом.

КОНКУРС ЗА ПРОЗА III НАЦИОНАЛЕН ЛИТЕРАТУРЕН КОНКУРС ЗА РАЗКАЗ „ДЯДО ЙОЦО ГЛЕДА”

Разказите трябва да са свързани тематично с обичта към Родината и преклонението пред нейните красоти.

Конкурсът е анонимен - в плика се поставя по-малък запечатан плик с данните на автора.

Наградите:

I награда – 800 лв.,

II награда – 600 лв.,

III награда – 400 лв.

и две поощрения по 300 лв

Творбите (до 5 печатни страници, в три екземпляра)

изпращайте до **20 май 2011 г.** на адрес:

Мездра 3100, област Враца, Община Мездра, ул. „Хр. Ботев” №27, стая 211,

„За конкурса „Дядо Йоцо гледа”.

Разказите трябва да са свързани тематично

с обичта към Родината и преклонението пред нейните красоти.

Конкурсът е анонимен - в плика се поставя по-малък запечатан плик с данните на автора.

Награждаването на призьорите ще стане на **26 юни 2011 г.**

ОБЩИНА ПАНАГЮРИЩЕ И ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА „СТОЯН ДРИНОВ” ОРГАНИЗИРАТ НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА НЕПУБЛИКУВАНА ПОЕЗИЯ ЗА ДЕЦА

НА ИМЕТО НА ДЕТСКИЯ ПОЕТ СТОЯН ДРИНОВ

Регламент:

В конкурса могат да участват - млади (над 20 години) и утвърдени поети;

- стихотворенията да са с детска тематика;

- всеки участник трябва да представи **до две творби**;

- кратка творческа биография;

Награди:

Първа награда – 300 лв, втора награда – 200 лв, трета награда - 100 лв.

Всеки награден участник получава плакет и грамота.

Краен срок - **10 май 2011 г.**

Адрес: Градска библиотека „Стоян Дринов, п.к.16,

4500, гр. Панагюрище, обл. Пазарджик

Наградите на победителите ще бъдат връчени на **30 май 2011 г.** в Градска библиотека „Стоян Дринов”.

ЛИТЕРАТУРНА НАГРАДА „АТАНАС ДАЛЧЕВ”

С литературната награда „Атанас Далчев” се удостоават за цялостното им творчество поети и критици, които продължават и развиват Далчевата линия в литературата. Предложения от писателски организации и граждани ще се приемат до 31 май 2011 година на адрес: **8800 Сливен, ул. „Ниш” №5, издателство ОБНОВА** или на електронен адрес office@obnova-bt.com За предлаганите писатели се изискват биографична бележка и заглавията на по-значимите им книги. Материалният израз на наградата е издаване на нова книга на отличения автор.

ШКОЛАТА ЗА ТАЛАНТЛИВИ ДЕЦА „РОСА” ЧЕСТИТИ НА СДРУЖЕНИЕТО НА ПИСАТЕЛИТЕ – ВАРНА, 20-ГОДИШНИЯ ЮБИЛЕЙ!

ГАБРИЕЛА СТЕФАНОВА

РАЗГОВОР СЪС СЕБЕ СИ

Казвам се Петър от Варна. Работя като таксиметров шофьор. Имам техническо образование, но кризата ме накара да седна зад волана. Не съм решил да се оплаквам като популярния колега Шишо-Бакшиш от „Шоуто на Слави” – не съм чак толкова черноглед, но се усещам, че все по-често вдигам очи и поглеждам небето и мислено разговарям с оня – Всевишния. Не вярвам да съм откачил, но съм заобиколен от некадърници.

Не се оплаквам – сам избрах съдбата си. Оженен се млад, да не изтърва келепира, за учена мома, но тя пък излезе ярна на девица си „Учи, за да не работиш” и така, вече 20 години си я гледам въщи. Докато беше млада й се наслаждавах, но вече какво да й гледаш – бръчки, тук-там бели коси, целулит. А нали си седи у дома - все е несресана и раздърпана. Сега, като ви казвам, пак поглеждам нагоре към небето и си викам: „Абе, Господи, нямаше ли някоя по-работничка, че ми нататрузи тази, учената.” Ама какво да се прави – гледам си я, наслаждавам й се.

То да беше само тя, ами и синът такъв. Едвам изкласи. Тя нищо, че е мързелива, но поне е учена – вишистка, аз – също, а той на кого се метна – тъп, тъп до пръсване. Цял ден седи пред телевизора и копира. Сега имитира Жоро Бекъма от „Пълна лудница”. Иначе „модерен”, облякъл се като него и замацавал шръкналия перчем на една страна. Кажеш му нещо, той чул-недочул вика: „Дооообре, тате!” или ядоса се нещо на някой филм и веднага: „Този, ако ми падне, ще го навра в на кучето в ауспуха.” И все подобни идиотщини. Ама покрай телевизията малко е поумнял, защото доскоро имитираше оня от Слави, дете вика: „Абе, къде е батко?” Е, нали ви казвам тъп, тъп като галош. И пак се усещам, че вдигам очи и поглеждам небето, и си викам: „Господи, с какво съгреших, че такива лентяи ми прати”.

Не стига, че семейството ми за нищо не става, ами и клиентите такива. Ето качва се една

наконтена мадама на средна възраст, хвърля торбите и започва: „Ох, да знаете, какъв ден имах.” и още не е казала за къде пътува, почва да си разказва историята. Поглеждам пак нагоре и си викам: „Абе, Всевишни, да не си ме гласял за попадия или психиатър, че всички от вратата започват да споделят.” А госпожата само пита: „За къде пътувате?” Тя: „Карай направо, ще ти кажа” – и пак започва – за цени, за политика и т.н. Какво да правиш? Караш, слушаш, кимаш. А после ние шофьорите сме били простаци, псували сме, катастрофи ставали.

Ей така се усещам в последно време, че все нагоре поглеждам, към небето, може би да оправдая мисления разговор със себе си. Усещам се, че се оплаквам май, ама на кого? То нали сам си приказвам. Я да взема да отида на психиатър, че заобикалящите зле ми влияят – с тази професия и с това семейство, май откачих.

МИЛЕНА ДЖУДЖЕВА

НЕЗАБРАВИМАТА ЕКСКУРЗИЯ

- Здравейте, аз съм Милена и ще бъда вашият екскурзовод през следващия един месец във Франция. Първо ще посетим града на любовта – Париж, а след това най – интересните места в страната. А сега, приятен път!

Вече бяха минали пет години, откакто работех като екскурзовод. Работата, благодарение на която обикалях най-интересните места на света и опознавах нови хора. Това пътуване нямаше да е като останалите. По време на него щях да срещна момиче, с което не се бяхме виждали от доста време.

С туристите пристигнахме на летището в Париж. От там тръгнахме към хотела. Българските екскурзианти веднага показваха „изисканите си маниери”, като отидоха да грабят с шепи френски сирена от дегустация във фойето на хотела. В първия ден от обиколката на Франция тръгнахме към булевард „Шан-3 – Елизе”. След това разгледахме музеи. В единия от музеите, мъж от групата ми се отдели. След пет минути дойде при мен и зачудено ми обясняваше, че не разбрал

ШКОЛА ПО ИЗКУСТВАТА

нищо от това, което му казали на френски, въпреки че знаел езика, само му отвърнали с „Vas?”. Веднага разбрах, че човекът си няма и представа от езици и веднага поправих това недоразумение, като му обясних, че това са били немци. Да, случиха се и други комични ситуации.

След една седмица бяхме в Марсилия. Тогава стана и щастливата среща. Този път гаф направи най-колоритната сред екскурзиантите – манекенка, снимала се за корица на известно модно списание. Горката, колкото хубава беше, толкова и глупава. Въпросната манекенка си купи вода, но не можеше да я отвори. Разтърси бутилката няколко пъти и в този момент видях, че пише газирана вода. Казах й да внимава с отварянето, но естествено, тя не ме послуша. Водата се разхвърча, като от фонтан и ни „охлади” набързо. Една жена изтърва тетрадката и химикала си, а щом се обърна към мен не можах да повярвам. Това бе едно от момичетата, с което ходихме на школата по изкуства „Роса” за писатели във Варна. Тя също ме позна и се усмихна лъчезарно, както винаги. Не се бе променила много – кестенява коса, кафяви очи и на ръст, колкото мен. Прегърнахме се и й се извиних за неприятната случка. Казах на групата да се разходи наоколо и да внимава за инциденти. През това време говорихме с приятелката ми за живота ни. Забелязах, че и по характер си бе все същата – мила и внимателна. През следващите три дни отново се видяхме с нея. Тя живееше тук, в Марсилия от една година и продължаваше да пише. За жалост трябваше да тръгваме след три дни, но си разменихме координатите с познатата ми.

Както всяко нещо и екскурзията приключи, но никога ня-

маше да я забравя, тъй като през нея срещнах Маги.

ЛИЛИЯ ЛИПЧЕВА

МЛЯКО С КАКАО И МАЛКО ЖИВОТ

Събота е! В събота винаги съм щастлива и заинтригувана..., или поне сутринта - после все ще се намери кой да ме ядоса. Така съм от около три месеца. Ходя на Литературна школа. Когато кажа това изречение на приятели и познати, те се усмихват одобрително, но аз прочитам онова смешно изражение, което цели да каже: „О-о-о! Супер! Браво, сигурно е интересно...”, а всъщност крие: „У-у-у! Какво пък е това? Гледай ти... Лилито...”. Абе с две думи едно такова българско... Разбрахте ме! Но аз не го приемам като товар, а като все по-приятно и полезно развитие.

Днешната събота ми бе маалко по-тежичка. Да кажем, че съм на седемнайсет и бях на рожден ден. Вие ще ме разберете. И така... С леко подути очи, напоени с евтин черен молив, с премалели крака, но вирнати на „кокили” – по думите на мама, вървях от Почтата към „Дом на писателя” – там се събираме. Беше осми януари, а така пролетно си печеше. Аз не усещах много, защото битката с тръпките на недоспиване беше неравна, но лицето ми, поласкано от галантните слънчеви лъчи, менеше качаливо физиономии си. Стигнах точно навреме! (малка рядкост) Влязох и поздравих малчуганите от школата и Мариан. Всеки чете и както винаги имахме попадения, но споменът ми е мътен. Дойде времето за почивка, а малко преди нея Мариан отново „извади” от паметта си нещо скрито и заинтригуващо. Даде ми пример за метафора на кафемашина, сравнена със живота. Как и тя като него сипва различни съставки в чашката на всекиго. Някой път пропуска да пусне чашка и разлива кафето, а някой път я пуска, но я оставя празна. Тази метафора ми хареса изключително много и с усмивка и портмоне в ръка, се запътих към машината в двора от отсрещната къща. В главата ми

зашумяха странни мисли. Задавах си въпроса как ли ще постъпи с мен машината.

Пуснах стотинките си с интерес. Като едно от децата на онези големи, пеещи и люлеещи се играчки, на които се катерят и ухилени прекарват минута-две, срещу левче, просено от мама с часове. Натиснах копчето и машината забуча. Проследих с очи изминалият първи етап- кафявата пластмасова чашка. Изсипа се и захарта като детството сладко. За секунда мина и млякото - бяло като невинната и нежна младост, но бързо се премени с кафевия прах на „житейското” какао. Дойде и водата - чиста и с дарба да уравнива и успокоява. И ето я и привлекателната пяна, която набъбна и привнесе завършеност и лека рекламна помпозност. Пяната е странна - белег е за качество, а в действителност - пълна с балончета и празноти. И тя май напомня за нещо, но... всеки сам ще се сети за своето си мехурче. Аз обаче тогава не се замислих и се зарадвах, че „какаовият” ми живот е разнообразен и накрая изглежда добре. Сръбнах със задоволство и... поех дълбоко дъх и свих гърлото си. В последната секунда го спасих от изстрелялата се в него прозрачна бъркалка. Изплюх я и учудена от спокойствието си, се засмях! Мислех, че ще се ядосам, но усетих, че ще бъде излишно. После отново потънах в метафори и хиперболи и приех бъркалката като трънче. Малкото прозрачно трънче, което умело се бе прикрило по стените на кафявата чашка. Това е то онази орисия, с която се раждаме!... Тя събира коварните ни качества, които може да оставим под пяната, а може и да ги използваме, за да разбъркат съставките на „млякото с какао”. И това си бе моята. Намерих за забавно как се зарадвах в началото, а нещо пак изникна и проби гърлото ми като стрела. Всеки път е боляло. Вече Ви казах, че съм на седемнайсет. Но щом съм тук и Ви го разказвам, значи съм го преживяла. И щом отново натискам любимото копче за „мляко с какао”, значи съм ЖИВА!

Усмихнете ми се и елате на „житейската машина”! Не лъжа, че не боли, няма нищо страшно, но пък...

ХУДОЖНИК НА БРОЯ

Христо Каварналиев (1892, Варна – 1951, Варна) е художник-маринист. Завършва (1915) Худ. индустриално у-ще в София; учи при професорите Ив. Мърквичка, Яр. Вешин, И. Ангелов и Антон Митов. Специализира в худ. школа на Франц Шук в Берлин. Като военен художник през Първата световна война рисува картини със сюжети от тревожната атмосфера на бойното поле, част от които се съхраняват във Военно-историческия музей в столицата. Пътуванията му из България, Германия, Франция, Русия, Египет и други страни са богат източник на сюжети за самостоятелни изложби от пейзажи - акварел, мас-

ло, пастел, гваш... Многобройните морски пейзажи на художника се допълват от графични рисунки на пристанищни хора, показани в Третьковската галерия в Москва, а впечатленията от зимните дни в големия руски град претворява в нови платна, които показва в големия салон „XX век” във Варна през март 1928 г. Създава пейзажи от старата част на Варна - художествен летопис на града, които се съхраняват във фонд „Варна в картини” (наименованието е на бащана на българската археология К. Шкорпил още от 1912 г.). Към тях прибавя сказки и статии за историята на изобразителното изкуство, за духовните ценности и опазване на старините,

ВАРНА В КАРТИНИ

за проблеми в местната театрална група. Като други български живописци и Хр. Каварналиев е привлечен от красивите македонски земи и в края на 1942 г. открива изложба, посветена на този край - 40 акварели и маслени платна от Скопие, Прилеп, Битоля, Охридско и Преспанското езеро. Изложбата му е в салона на Популярната банка. Платната на варненеца Хр. Каварналиев като „Кей край Варна», „Чаракмана», „Край Созопол», „Буря край Св. Константин», „Калиакра», „Зимно море», „Бурята иде»... са отражение на неговата духовна връзка с морето. Варненска улица е названа на неговото име. Из проекта „АРТенциклопедия Варна”.

Христо Каварналиев - Стара Варна. Градска къща, акварел, 35/50 см.

КРАСИМИР БАЧКОВ

ДЕНЯТ НА ПЕНСИОНЕРА

В откритият минерален басейн на брега на морето във Варна, се плацикаха двама клошари, трима пияници, един циганин и девет пенсионери. Басейнът беше безплатен и се ползваше най-вече от бедняците в града. Водата в него бе мътна, а по стените се бяха залепили кафяви водорасли. Нещо подобно на разговор се зароди, когато един пенсионер недоволно подхвърли на друг:

- Гледай как е омърлян басейнът! Довлякла се всякаква папlach да се къпе! Не е басейн, а блато!

- Иван Костов е виновен! – отвърна съвсем сериозно другият – Разсипа държавата, черният му циганин!

- Циган е баща ти! – впрегна се изплувалият до тях къпещ се циганин – Ние сме роми! Защо биждаш на мене, а?

- Ти какъв си, бе? – плисна вода срещу него пенсионера – Къде се е видяло циганин да се къпе?!

Вместо циганина отстрани се обади един от клошарите:

- Ей, дърт комунист! Кво искаш ти, бе? Окрадохте парите на хората и сега се къпете, а? Червени боклуци такива! Няма сапун, който да ви измие мръсотията!

Този път се намеси един от пияниците:

- Аз комунистите не ги уважавам! Може някога да съм ги уважавал, ама сега никакво уважение! Те мене уважават ли ме? Тяхната кожа куманистка!

- Цара е виновен! – намеси се друг пенсионер – Такъв крадлив цар никъде няма! Опитва се да открадне връх Мусала, гадината!

В това време към басейна приближиха две баби с големи чанти в ръце. Погледнаха към къпещите се мъже и гнусливо свиха устни. Едната презрително подхвърли:

- От тия свине в басейна са се завъдили водорасли! Дай да ходим на тръбата, да си изперем, Марче!

Двете изправиха надменно брадички и тръгнаха към широката тръба встрани, из която се лееше топла минерална вода. Няколко от мъжете подсвирнаха закачливо, а по-младият от пияниците изръмжа:

- Ми натопете си висналите пърдялници във водата, де! Докато се къпете може да ви излезе късметът! Я вижте колко загорели дъртаци се топорчат насреща!

Двете баби плюха ядно към него, а останалите мъже се ухилиха. Вече бяха забравили политическите си разногласия и дори можеха евентуално да пофлиртуват. Денят се очертаваше да е пълноценен и пълен с развлечение.

ВЛАДИМИР РУСЕВ –
МИЧМАНА

ЭПИГРАМИ

БЪЛГАРИ В АМЕРИКА
По лафа си личиме, братко,
че благославяме се слатко –
от Орегон до Алабама,
навред се чува „ТВОЙТА
МАМА!“

ПРЕДСТАВИ СИ КАКО СИЙКЕ

Това са си знайш, чисто божи
заложби –
от прост мъж родих гениални
рожби!

ЗАКОННА САМООТБРАНА

Не влизаше под чужда кожа,
преди да ѝ удари ножа!

ЧОВЕШКО Е ДА СЕ ГРЕШИ

Накрая висшият съвет реши
без никому кусур да върже:
щом човешко е да се греши,
то политическо е да се лъже!

И ЛЮБОВТА СИ ИМА ПРАВОПИС

Не се хващайте за запетайката –
пълният член му е майката!

ПРИКАЗКА ЗА ВЪГЛЕНА

Не се мъчи все да си камъка
крайтъгълен
и не дружи с приятели неверни,
че лошият човек е също като въглен
ако не те опари той, ще те очерни!

НА ШИР И ДЪТЪЖ

Напредва Демокрацията, брат,
развиваме се даже, с извинение –
преминахме успешно в третия свят
и вече сме в четвърто измерение!

ТУРХАН РАСИЕВ

„Турханови закони“, Варна, 2011 г.

Неотдавна известният сатирик навърши една толкова почтена възраст, че вече не му остава друго, освен да се отдаде на академична дейност. И тъй като САТИРАТА и ПРАВОТО са братовчеди от РИМСКО ВРЕМЕ, той реши да се посвети на законотворчество, за разлика от законоскалпяването, което парламентаристите всеки ден извършват храбро и самонадеяно.

Прочети тази книга!

КИЛ

ЗАКОН ЗА НАИВНИТЕ КУПУВАЧИ

Който продава илюзии купува провизии.

ЗАКОН В ЗЛАТНА РАМКА

Рамките на посредствеността винаги са златни.

ЗАКОН НА ОБРАТНИЯ ЕФЕКТ

Колкото повече се оплаквате от положението, толкова то става по-плачевно.

ЗАКОН НА ПРОСТИТУЦИЯТА

Проститутката е жена за мнагакратна злоупотреба.

ПАВЛИНА ЦИГАНЧЕВА

ВЪЗДИШКИ

Ех, празнични навици!
Ех, пусти веселия!
От много наздравии
съм в бинтове целия...

ИВАН ПЕТРОВ – СОКОЛОВ

АФОРИЗМИ

Как с такива неслучайно ожълтени медии да не се чувстваме като народ с жълто около устата?!

*

От словесното разточителство мисълта обеднява.

*

Узнали сме за бащите си толкова, колкото и синовете ни ще узнаят за нас.

*

Днес повече от всякога баналностите на мисловната оскъдица се превръщат в предпочитана форма на общуване.

*

Несправедливиет винаги намира основание да бъде такъв.

*

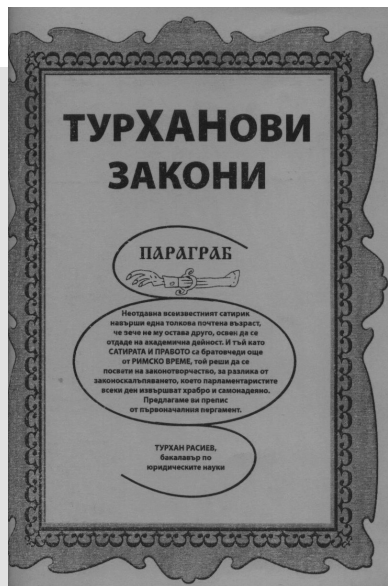
Откритият и пряк човек е лесна мишена и за лошите стрелци.

*

Не проповядвай „нищо излишно“ на тези дете им липсва и необходимото.

*

Овчедушието на угнетените утвърждава вълченравие на угнетителите.

ЗАКОН НА ЗДРАВНАТА КАСА

Министър без болка за народа е болен човек!

ЗАКОН ЗА СЪХРАНЕНИЕТО

НА ЦИВИЛИЗАЦИЯТА
Когато дивото зове,
цивилизацията трябва
да се прави на глуха!

ЗАКОН ЗА МОИТЕ ЗАКОНИ

Над моите закони и президентът не може да сложи вето!

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

Иван Овчаров – главен редактор

Ванилин Гавраилов, доц. Людмила Стоянова,

Ангел Дюлгеров, Станка Бонева, Симеон Илиев

Ръкописи не се рецензират и не се връщат.

Хонорари се изплащат последните четвъртък и петък на месеца от 14 до 16 часа.

Издателство МС ООД, Печат: Позвънети АД

ПЕТЪР К. СТОЙКОВ,
„Глътки първак“, Стършел,
С., 2011 г.

Хумористичните миниатюри на Петър Стойков са като кехлибарени зрънца, нанизани на тънко копирено шнурче (Да не забравяме идиома „Може да обеси някого с копирен конец“). Иронията, насмешката и хуморът на Петър К. Стойков са добронамерени, деликатни и преливащи от доброта и състрадание към грехопаденията на човека. С голяма деликатност и добронамереност, достигащи до наивност, той върва в човека и човечността, стреми се да му помогне да стане по-добър, по-милостив и по-опрощаваш несъвършенствата на другите, без да се надява, че някой, макар и късно, ще му прости неговите недостатъци, несъвършенства и пороци...

Красимир Машев

КАПИТАН ДАЛЕЧНО ПЛАВАНЕ

Братовчедката Румяна казва: -Пепи, намери ми от твоите съвипусници някой капитан далечно плаване. Да се фукам, че имам гадже морски капитан. -Руми, с колко мили далечно плаване да е капитанът? – питам доуточняващо.

-Толкова далечно, че ако случайно работата стане сериозна и се оженим, да не се връща въобще – отвръща братовчедката.

ДУШЕВЕН КОМФОРТ

-Най обичам някой да ми е сърдит – казва леля Роза, майката на Румяна. – Не ми говори. Не ми иска нищо. Не ми досажда. Приятно е.

Разговарям с Драчков, съсед на баща ми и негов приятел. -Запомни – поучава ме той, - жена ти винаги ще обича децата ви повече от теб. Майка ѝ и баща ѝ ще са много по-важни. И братята и сестрите ѝ, ако ги има. Ако успееш да се вредиш след тях по важност – семейният ти живот ще е наред. Не се опитвай да пререждаш. Ще сбъркаш...

ИЛИЯ ТОПЧИЕВ

СЛОВО ЗА ПЪРВИ АПРИЛ

... И Ханът – най-мъдър
от наш'те –

до извод печален дошел,
че орда лъжци и апаши
към бъдното той е повел,
съм идното, дето ще има
и кумис, хляб без пари,
но само лъжите взаимни
не знаел с какво да затрий.

Повикал боилите светли,
поети до трона събрал
и сметка с едно неизвестно
тогава на всеки задал:

с какво ли лъжата да смажат
от всяко село и град?...

Най-умният рекъл:

-Ще кажа,

но нека се върнем назад:
решихме – да режем ръката
на всеки крадец – за добро,
но тъй ако сторим с лъжата,
ще станеш ти Хан без народ!...

-Така е! – стъписал се Вождът, –
но ти как я мислиш, кажи!

-Аз мисля: щом толкоз не можем
без тия проклети лъжи,

не е ли по-умно – на почит
да вдигнем лъжата – за ден –

та всеки човечец безочлив
да има семафор зелен;
един ден от всяка година
да лъже на всички страни,
да може да става гадина,
да лъжат мъже и жени,
да лъжат отгоре до долу –
и беден... богат... големец...
та всеки да влезе във роля
на хитър, изпечен лъжец...

... Та белким се всеки насити,
че лъгал и лъган е бил...

Така да пречистим душите!
Денят да е първи април!

-Да бъде! – със жезъла тропнал
тогава Великият Крум.
И пътят към бъдното опнал –
поучен от умните с ум.

И тъй... над хиляда години
си имаме празник голям,
след нас на епохи светлинни
са другите нации – знам.

След празника тайно си служим
с лъжата без милост и жал,
дори че на Първи – наужким
се лъжем –

е чиста лъжа.

ки
месечно издание

Култура, Изкуство, Литература

ISSN 1310-120X

адрес на редакцията: 9000 Варна, ул. “Крале Марко” 11,
тел.: 052/733 265; 0885 210 890; 052/639 374

e-mail: kil2009@abv.bg

www.kilittera.ucoz.com

Издава се с финансовата подкрепа на Община Варна